

Świętokrzyskie

TOP

Atrakcje Attractions

NATURE MONUMENTS MUSEUMS HISTORIC SMALL TOWNS CASTLES ATRAKCJE DLA DZIECI PAŁACE NATURE RESERVES ENTERTAINMENT RESERVOIRS

BUSKO-ZDRÓJ

ŻYWE MUZEUM PORCELANY W ĆMIELOWIE
THE EXPERIENCE MUSEUM OF PORCELAIN IN ĆMIELÓW

MUZEUM ŚLIWKI. MANUFATURA ŚLIWKI W CZEKOLADZIE
PLUM MUSEUM. MANUFACTURE OF PLUMS IN CHOCOLATE

MUZEUM ŚLIWKI. MANUFATURA ŚLIWKI W CZEKOLADZIE
PLUM MUSEUM. MANUFACTURE OF PLUMS IN CHOCOLATE

MUZEUM PRZYRODY I TECHNIKI, EKOMUZEUM IM. J. PAZDURA
MUSEUM OF NATURAL HISTORY AND TECHNOLOGY - JAN PAZDUR ECOMUSEUM

ZAMEK KRZYŻTOPÓR W UJEŹDZIE
KRZYŻTOPÓR CASTLE IN UJAZD

Świętokrzyskie | TOP Atrakcje

- **Bałtowski Kompleks Turystyczny** – tu nie tylko przeniesiesz się do świata dinozaurów, ale przeżyjesz również niezapomnianą przygodę w parku rozrywki.
- **Busko – Zdrój** – tu odnajdziesz relaks i wypoczynek oraz cenne dla zdrowia i urody unikalne właściwości wód leczniczych.
- **ARS OLD CAR – Muzeum Motoryzacji w Wolicy koło Chęciny** – tu zobaczysz kultowy samochód Citroen 2CV znany z filmu „Żandarm z Saint Tropez”.
- **Muzeum Przyrody i Techniki w Starachowicach** – tu zobaczysz jedyny w Europie zachowany w całości zakład wielkopiecowy z XIX wieku, unikatową kolekcję samochodów marki STAR oraz wystawę paleontologiczną.
- **Muzeum Historyczno-Archeologiczne w Ostrowcu Świętokrzyskim** – tu poznasz nie tylko dzieje ziemi ostrowieckiej, ale także przemierzysz Krzemionkowskie podziemia będące jedynym takim obiektem na świecie otwartym dla odwiedzających (**obiekt na liście UNESCO**).
- **Żywe Muzeum Porcelany w Ćmielowie** – tu poznasz skomplikowany proces wyrobu porcelany uczestnicząc w warsztatach ceramicznych.
- **Zamek Krzyżtopór w Ujeździe** – będziesz podziwiać monumentalne ruiny zamku – największej rezydencji pałacowej w Europie do czasu wybudowania Wersalu.
- **Opatów** – tu zakupisz tradycyjne Krówki Opatowskie, skosztujesz gęsiny, zdegustujesz lokalne wino i zobaczysz polską perłę architektury romańskiej.
- **Starachowice** – tu odpoczniesz aktywnie nad Zalewem Lubianka oraz odnajdziesz motoryzacyjne pomniki – legendarnych ciężarówek na Edukacyjnej „Ścieżce STARa”.
- **Szydłów** – tu zasmakujesz szydłowskiej śliwki i zwiedzisz miasteczko ukryte za średniowiecznymi, kamiennymi murami.
- **Muzeum Minerali i Skamieniałości – Galeria Tajemnice Klejnotów** – tu odkryjesz piękno kamieni z całego świata i poznasz tajemnice klejnotów.
- **Świętokrzyska Zagroda Kultury – Harmonia, Osada Średniowieczna w Hucie Szklanej** – tu odkryjesz jak kultura i natura od wieków wzajemnie się inspirowały i współtworzą niezwykle doświadczenia życia ludzi tej ziemi.
- **Kompleks Świętokrzyska Polana** – tu w jednym miejscu zobaczysz najważniejsze zabytki regionu w miniaturze, odwiedź oceanarium, park linowy, a Twoje dzieci spędzą czas w krainie zabawy.
- **Kurozwęki** – tu staniesz oko w oko ze stadem bizonów, odwiedź Pałac Popielów i spróbuj odnaleźć drogę w labiryncie kukurydzy.
- **Muzeum Śliwki – Manufaktura Śliwki w Czekoladzie** – w trakcie warsztatów kulinarnych poznasz tajniki robienia czekolady i przygotujesz osobiście laskocie, które zabierzesz ze sobą.
- **Świętokrzyski Zakład POLREGIO w Kielcach** – zapewni komfortową podróż turystom po regionie świętokrzyskim nowoczesną koleją ze zmodernizowanym taborem.
- **Lotnisko Warszawa-Radom** to najnowocześniejsze lotnisko w Polsce, które dba o komfort i bezpieczeństwo podróżnych

Świętokrzyskie | TOP Attractions

- **Bałtów Tourist Complex** – here you will not only be transported to the world of dinosaurs, but also experience an unforgettable adventure in an amusement park.
- **Busko – Zdrój** – here you can find relaxation as well as medicinal waters with unique health and beauty properties.
- **ARS OLD CAR Automotive Museum in Wolica, near Chęciny** – here you can see the iconic Citroën 2CV, known from the film - Le gendarme de Saint-Tropez.
- **Museum of Nature and Technology in Starachowice** – here you can see Europe's only 19th century blast furnace complex preserved in its entirety, a unique collection of STAR lorries and a palaeontology exhibition.
- **Historical and Archaeological Museum in Ostrowiec Świętokrzyski** – there you can learn not only the history of the Ostrowiec land, but also explore the underground tourist route in Krzemionki, which is the only Neolithic mine in the world open to visitors (**UNESCO heritage site**).
- **Experience Museum of Porcelain in Ćmielów** – here you will learn more about the complex porcelain production process by participating in a porcelain workshop.
- **Krzyżtopór Castle in Ujazd** – you will admire monumental ruins of the castle – which was the biggest palace mansion in Europe until the construction of the Palace of Versailles.
- **Opatów** – here you can try the traditional Krówka fudge, taste goose, sip local wine and see the Polish pearl of Romanesque architecture.
- **Starachowice** is your destination for active leisure on the Lubianka Lagoon, along with some amazing automotive history, as it is home to the cult classic lorry called STAR.
- **Museum of Minerals and Fossils - „Secrets of Gemstones” Gallery**, where you will discover the beauty of stones from around the world and learn the secrets of the origin of crystals.
- **Świętokrzyska Zagroda Kultury – Harmonia, Medieval Settlement in Huta Szklana** – Here you will discover how culture and nature have been inspiring each other for centuries and co-creating extraordinary experiences of the lives of the people of this land.
- **The Świętokrzyska Polana Complex** is one of the most important monuments of the region. With a miniature park, oceanarium and rope park among the many attractions on offer, you and your children will spend their time in a land of entertainment.
- **Kurozwęki** – stand face to face with a herd of bison, visit the Popiel family palace and try to find your way through a corn maze.
- **Plum Museum – Manufaktura of plums in chocolate** – during the culinary workshops you will learn the secrets of making chocolate and prepare in person the sweets that you'll take home
- **Świętokrzyskie POLREGIO trains in Kielce** – provide convenient and comfortable rail connections for tourists in the Świętokrzyskie region with a modernised rolling stock.
- **Warsaw-Radom Airport** is the most modern airport in Poland, with a focus on the comfort and safety of travellers.

Wydawca i tekst / Published and text by:
 Regionalna Organizacja Turystyczna Województwa Świętokrzyskiego
 The Regional Tourism Organization of Świętokrzyskie Region
 ul. Sienkiewicza 78, IVp/2, 25-501 Kielce
 tel. +48 361 80 57, www.rot.swietokrzyskie.travel

Fotografie / Photographs:
 A. Borys, A. M. Bielecka, G. Chorążek, A. Drzewiecka, Sz. Pawlak, K. Pęczalski, S. Rakowski, A. Śmiątek,
 A. Góra Klauzińska, A. Benicewicz Miazga, D. Łukasik, I. Kapusta, P. Koakowski, . Podeszwa, Ł. Zarzycki,
 Regionalna Organizacja Turystyczna Województwa Świętokrzyskiego oraz członkowie organizacji
 i podmioty zmieszane w katalogu / The Regional Tourism Organization of Świętokrzyskie Region
 and members of the organization and individual subjects featured in the catalogue

Tłumaczenia / Translations:
 Translation Street, www.translationstreet.pl

Skład i opracowanie / Composition and design:
 Mediałocka Kielce, ul. Warszawska 191B, 25-551 Kielce
 tel. +48 515 062 077, e-mail: medianocka@gmail.com

Regionálne Centrum Informacji Turystycznej w Kielcach
 Regional Tourist Information Centre in Kielce
 ul. Sienkiewicza 29 (Plac Artystów), Kielce
 + 48 41 348 00 60, informacja@swietokrzyskie.travel

Kielce

WZGÓRZE ZAMKOWE

W budynkach zajmowanych obecnie przez instytucje Wzgórza Zamkowego od 1826 roku do lat 70. XX wieku funkcjonowało więzienie. Dziś o historii tych obiektów przypomina Ośrodek Myśli Patriotycznej i Obywatelskiej – miejsce stałej, interaktywnej ekspozycji historycznej. Ośrodek to także przestrzeń do edukacji, wychowania obywatelskiego, dyskusji i definiowania polskiego patriotyzmu. Druga instytucja to Instytut Dizajnu – nowoczesny ośrodek wzornictwa, który poprzez własne działania twórcze oraz współpracę z innymi ośrodkami designu kształtuje wrażliwość artystyczną artystów, mieszkańców i turystów.

CASTLE HILL

The buildings that are currently occupied by the Castle Hill institutions were used as a prison from 1826 till the 1970s. Today, the history of these buildings is recalled by the Centre for Patriotic and Civic Thought, the site of a permanent interactive historical exhibition. The Centre also provides space for education (including citizenship education), discussion and the definition of Polish patriotism. The second institution is the Institute of Design Kielce – a modern design centre that shapes the artistic sensitivity of artists, inhabitants and tourists through its own creative activity and co-operation with other design centres.

ul. Zamkowa 3, 25-009 Kielce
tel. +48 41 367 68 01 w. 101
www.wzgorzezamkowe.com

DAWNY PAŁAC BISKUPÓW KRAKOWSKICH

FORMER PALACE OF THE KRAKÓW BISHOPS

Pałac, należący niegdyś do biskupów krakowskich, ufundowany w latach 1637-1644, jest obecnie siedzibą Muzeum Narodowego w Kielcach. To najlepiej zachowany obiekt architektoniczny w Polsce z czasów dynastii Wazów. W salach na piętrze zachowały się oryginalne wnętrza, stropy ramowe, malowidła na stropach i fryzy malowane na ścianach. Na tyłach rezydencji odtworzono ogród włoski z XVII-wiecznym układem kwadratowym. Muzeum posiada ekspozycje stałe: zabytkowe wnętrza z XVII i XVIII wieku, Dawne uzbrojenie europejskie i wschodnie, Sanktuarium Marszałka Józefa Piłsudskiego, Galerię malarstwa polskiego i europejskiej sztuki zdobniczej z płótnami m.in. Kossaka, Brandta, Chelmońskiego i Malczewskiego.

Founded in the years 1637-1644 and formerly owned by the Kraków bishops, the palace is home to the National Museum in Kielce today. It is the best preserved architectural gem in Poland from the times of the Vasa dynasty. Original interiors, beam ceilings, paintings on ceilings and friezes painted on walls were preserved in rooms on the first floor. An Italian garden with a 17th-century square arrangement was recreated at the back of the mansion. The museum has a number of permanent exhibitions: Historic interiors from the 17th and 18th century, Former European and Eastern armaments, the Shrine of Marshal Józef Piłsudski, a Gallery of Polish painting and decorative art with masterpieces by Kossak, Brandt, Chelmoński, Malczewski and other painters.

pl. Zamkowy 1, 25-010 Kielce
tel. +48 41 344 23 18, +48 41 344 40 14
www.mnki.pl

BAZYLIKA KATEDRALNA

W 1171 roku biskup Gedeon ufundował na Wzgórzu Zamkowym kolegiatę pod wezwaniem Wniebowzięcia NMP. Po licznych przebudowach i rozbudowach kościół przyjął wygląd wczesnobarokowej, trójnawowej bazyliki. We wnętrzu warto zwrócić uwagę na gotycki tryptyk zwany łagiewnickim, przedstawiający koronację Matki Bożej oraz postacie świętych Wojciecha i Stanisława. Interesująca jest galenowa płaskorzeźba Marii Panny oraz barokowy ołtarz główny według projektu Fontany. We wnętrzu bazyliki znajduje się również słynący łaskami obraz Matki Boskiej łaskawej Kieleckiej z Dzieciątkiem.

CATHEDRAL BASILICA

In 1171, bishop Gedeon founded a collegiate church of the Assumption of the Blessed Virgin Mary on Castle Hill. After numerous alterations and expansions, the church eventually acquired its present-day shape of an early Baroque, three-nave basilica. Its interiors feature, among others, a Gothic triptych (called łagiewnicki) representing the coronation of Our Lady and the figures of St Adalbert and St Stanislaus. Also worth seeing are a bas-relief of the Virgin Mary made of galena and the Baroque main altarpiece designed by Jakub Fontana. There is also a highly venerated picture of Our Lady of Grace with the Holy Infant.

pl. Marii Panny 3, 25-013 Kielce
tel. +48 41 344 63 07
www.kielcekatadra.pl

KIELECKIE CENTRUM KULTURY

Kieleckie Centrum Kultury to instytucja, mająca na swoim koncie wiele spektakularnych koncertów, oper, musicali i spektakli teatralnych. Jest organizatorem wielu przedsięwzięć o zasięgu ponadregionalnym oraz międzynarodowym. Każdego roku organizuje kilkaset wydarzeń artystycznych, w tym również przedsięwzięcia cykliczne. I tak od wielu lat z dużym sukcesem w Centrum organizowany jest Międzynarodowy Festiwal Muzyki Organowej i Sakralnej Anima Mundi, Międzynarodowy Konkurs dla Projektantów i Entuzjastów Mody Off Fashion, Festiwal Form Dokumentalnych NURT czy też Festiwal Jazzowy Memorial to Miles.

KIELCE CULTURE CENTRE

The Kielce Culture Centre is an institution where many spectacular music concerts, operas, musicals and theatrical performances have been held. It has organised many projects on a supraregional and international scale. A few hundred artistic events, including cyclic projects, are held there every year. The highly successful events that have been organised in the Centre for years include the International Organ and Sacred Music Festival Anima Mundi, the International Competition for Fashion Designers and Enthusiasts Off Fashion, the Documentary Film Festival NURT, or the Memorial to Miles Jazz Festival.

pl. Moniuszki 2 b, 25-334 Kielce
tel. +48 41 36 76 711 lub 722, www.kck.com.pl

FILHARMONIA ŚWIĘTOKRZYSKA

Filharmonia Świętokrzyska im. Oskara Kolberga to jedyna tego typu placówka w całym regionie świętokrzyskim. Jest głównym organizatorem koncertów symfonicznych, kameralnych, recitali oraz innych form prezentacji utworów muzycznych. Propaguje polską i zagraniczną twórczość muzyczną, prezentuje dorobek kompozytorów klasycznych oraz artystów współczesnych, których sztuki wcześniej były niewykonywane lub były wykonywane bardzo rzadko, patronuje amatorskiemu ruchowi muzycznemu oraz uczestniczy w edukacji muzycznej dzieci i młodzieży poprzez koncerty i audycje muzyczne, odbywające się w szkołach.

ŚWIĘTOKRZYSKA PHILHARMONIC

The Oskar Kolberg Świętokrzyska Philharmonic is the only institution of this kind in the Świętokrzyski Region. It is the main organiser of symphony and chamber music concerts, recitals and other forms of presentation of musical works. The Philharmonic promotes Polish and foreign musical works, presents the output of classical composers and contemporary artists whose works have rarely or never been performed so far, acts as a patron of amateur music activity and participates in the musical education of children and young people through concerts and music programmes held in schools.

ul. Żeromskiego 12, 25-369 Kielce
tel. +48 41 368 11 40, +48 41 365 54 83 (kasa biletowa)
www.filharmonia.kielce.pl

KARCZÓWKA

Karczówka to malownicze wzgórze, na szczycie którego znajduje się piękny pobernardyński klasztor z XVIII wieku. Wewnątrz świątyni na szczególną uwagę zasługuje kaplica św. Barbary z interesującą barokową rzeźbą patronki górników w ołtarzu, wykonaną w 1664 roku z bryły galeny, czyli rudy ołowiu, wydobytej nieopodal Karczówki.

Karczówka is a picturesque hill topped with a beautiful former Bernardine monastery dating back to the 17th century. Inside the monastery, it is particularly worth seeing St Barbara's Chapel with an interesting Baroque sculpture representing the patroness of miners. It was hewn out of a lump of galena (lead ore) extracted near Karczówka.

ul. Karczówka Klasztor 1, 25-602 Kielce
tel. +48 41 243 61 03, kom. 882 101 217
www.karczowka.com

OGRÓD BOTANICZNY W KIELCACH

Ogród Botaniczny w Kielcach położony na stoku Karczówki to prawdziwa enklawa zieleni w centrum miasta. Znajduje się tutaj wiele interesujących gatunków roślin ze szczególnym uwzględnieniem gatunków charakterystycznych dla regionu świętokrzyskiego. Z wyższych partii Ogrodu rozciąga się panorama na miasto i pobliskie pasma Gór Świętokrzyskich. Podczas spaceru zadbanyymi alejkami zobaczymy m. in. bogatą kolekcję róż, wrzosowisko, kolekcję różaneczników i azalii oraz liczne inne kolekcje roślin ozdobnych. Na uwagę zasługuje także rozległy i bardzo interesujący Dział Roślin Użytkowych, gdzie spotkamy kolekcję roślin przyprawowych i leczniczych, czy kolekcję roślin sadowniczych, a także Ogród Wiejski. Wśród drzew i krzewów dominują gatunki rodzime, takie jak: jodły, buki, grąby, czy dęby posadzone w kolekcji zwanej Przewodnie Zbiorowiska Leśne Gór Świętokrzyskich. W Ogrodzie nie brakuje drzew i krzewów pochodzących z innych kontynentów, np. z Azji Wschodniej, czy Ameryki Północnej. W sezonie letnim na terenie ogrodu można napić się kawy i zjeść coś słodkiego.

BOTANICAL GARDEN IN KIELCE

The Botanical Garden in Kielce, located on the slope of Karczówka Hill, is an enclave containing some of Poland's most beautiful plants, with a special focus on the characteristic species of the Świętokrzyskie region. The higher parts of the garden provide broad views of the city and the adjacent Świętokrzyskie mountains. Walk along the well-maintained pathways and enjoy the rich collection of roses, the heath, the collection of azaleas and all the other collections of decorative plants found in the garden. Also worth a look is the extensive and very interesting Utilitarian Plant Department, which contains collections of spice crops, medicinal plants and orchard plants, as well as the Village Garden. Most of the trees and shrubs come from local native species, such as firs, beeches, hornbeams and oaks, planted in a collection called Leading Forest Collections of the Świętokrzyskie Mountains. The garden also abounds in trees and shrubs from other continents, such as East Asia and North America. During the summer season, you can enjoy a cup of coffee and a sweet treat in the garden.

ul. Jagiellońska 78, 25-734 Kielce, +48 41 367 64 69
www.geonatura-kielce/ogrodbotaniczny

REZERWAT KADZIELNIA

KADZIELNIA RESERVE

380 mln lat temu obszar Kadzielni znajdował się w ciepłym morzu. Tutejsze skały zawierają bogatą, często pokruszoną faunę kopalną, reprezentowaną przez koralowce, kopalne jamochłony (stromatopory i amfipory), liliowce, ramienionogi, ślimaki, głowonogi i ryby pancerne. Niektóre z gatunków po raz pierwszy zostały znalezione na Kadzielni, co jeszcze bardziej rozświetliło to miejsce, stawiając je w szeregu najważniejszych pod względem edukacyjnym stanowisk w Polsce. Odkryto tu 14 jaskiń, z których najdłuższa ma 140 metrów długości. W 2012 r. zakończono prace, mające na celu połączenie trzech jaskiń - Prochowni, Szczeliny i Wschodniej oraz utworzono podziemną trasę turystyczną. Wyjątkowości tego miejsca dopełnia nowoczesny amfiteatr, bardzo ciekawie wkomponowany w skalne otoczenie, jedyny taki w Polsce.

380 million years ago, the Kadzielnia area was submerged in a warm sea. The local rocks contain rich, often broken fossil fauna represented by corals, fossil coelenterates (Stromatoporoidea and Amphipora), crinoids, brachiopods, gastropods, cephalopods, and armoured fish. Some of the species were found in Kadzielnia for the first time, which made this place even more famous, placing it among the most important educational sites in Poland. 14 caves have been discovered here, the longest of them being 140 m long. In 2012, works on the connection of three caves - Prochownia, Szczelina and Wschodnia - were completed and an underground tourist route was created. The exceptional character of this place is supplemented by a modern amphitheatre; integrated into the rocky environment in a very interesting way, it is the only venue of this kind in Poland.

CENTRUM GEOEDUKACJI

GEOEDUCATION CENTRE

Centrum Geoedukacji wraz z Rezerwatem Wietrznia im. Zbigniewa Rubinowskiego to miejsce, w którym poprzez przygodę i zabawę można „poczuć - dotknąć - zrozumieć” niezwykłą historię Ziemi zapisaną w skałach i skamieniałościach. W Centrum można zobaczyć rekonstrukcję dna dewońskiego morza z niezwykłymi organizmami, które je zamieszkiwały, spotkać się oko w oko z największym drapieżcą dewońskiego morza - rybą pancerną oraz udać się w niezwykłą podróż do wnętrza Ziemi za pomocą kapsuły-symulatora.

The Geoeducation Centre along with the Zbigniew Rubinowski Wietrznia Reserve is a place where, through adventure and fun, you can “feel - touch - understand” the unusual history of the Earth written in rocks and fossils. Here you can see a reconstruction of the bottom of the Devonian sea with unusual organisms that lived in it, face armoured fish - the biggest predator of the Devonian sea - and embark on an unusual journey to the centre of the Earth by means of a capsule-simulator.

ul. Daleszycka 21, 25-202 Kielce
tel. +48 41 367 68 00
www.centrum-geoedukacji.pl

MUZEUM ZABAWEK I ZABAWY

Muzeum Zabawek i Zabawy to niezwykle miejsce, w którym można zobaczyć ponad dwa tysiące zabawek z różnych epok i krajów. To idealne miejsce które łączy pokolenia, gdzie można się bawić, uczyć i wspominać. W muzeum znajdziesz zabawki z czasów PRL-u, ponad stuletnie lalki, misie, gry, modele, a nawet zabawki z filmów i bajek. Zobaczysz też wiele tradycyjnych zabawek drewnianych i glinianych wykonanych przez twórców ludowych.

Możesz też wziąć udział w ciekawych warsztatach, lekcjach i pokazach, które przybliżą ci historię i tajniki zabawkarstwa, uczestnicy zajęć muzealnych mogą wykonać także własną zabawkę. Muzeum Zabawek i Zabawy to nie tylko wystawa, ale także przestrzeń do kreatywnej zabawy i rozwoju. Nie czekaj, odwiedź muzeum już dziś i odkryj świat zabawek i zabawy!

MUSEUM OF TOYS AND PLAY

The Museum of Toys and Play is a one-of-a-kind place where you can see more than two thousand toys from different eras and countries. Connecting different generations, the museum allows visitors to play, learn, and reminisce. The exhibits include toys from the times of the People's Republic of Poland, dolls over a century old, teddy bears, games, models, and even toys from films and cartoons. You can also see many traditional wooden and clay toys made by folk artists.

You can take part in interesting workshops, classes and presentations revealing the history and secrets of toy-making. Participants can even make their own toy. The Museum of Toys and Play is not only an exhibition, but also a space for creative play and growth. Don't wait, visit the museum today and discover the world of toys and fun!

pl. Wolności 2, 25 - 367 Kielce, tel. +48 690 559 979
+48 41 343 37 06, www.muzeumzabawek.eu

ENERGETYCZNE CENTRUM NAUKI

Energetyczne Centrum Nauki to miejsce, którego celem jest popularyzacja nauki poprzez zabawę i eksperymentowanie. To przestrzeń przygotowana dla wszystkich, niezależnie od wieku. W skład ECN wchodzi:

- Wystawa Energia - ekspozycja składa się z 28 interaktywnych stanowisk, przeznaczonych do samodzielnego eksperymentowania. Znajduje się tutaj między innymi potężny, ważący ponad 750 kg kołowrót. To urządzenie nawiązujące formą do kombajnu górniczego, ale napędzane siłą ludzkich mięśni.
- Laboratorium Generator Mocy jest połączeniem pracowni chemicznej, fizycznej i biologicznej, w której pod okiem specjalistów prowadzonych jest wiele naukowych eksperymentów.
- Kino 3D - tu prezentowane są wyjątkowe filmy. Odbývają się tutaj także spotkania i wykłady, kameralne konferencje oraz pokazy, a także projekcje na dużym ekranie w technologii 3D.

Częścią ECN jest również Energetyczny Ogród Doświadczeń.

ENERGY SCIENCE CENTRE

The Energy Science Centre is aimed at popularising science through fun and experiments. This space is open to everyone regardless of age. The ESC features:

- an Energy Exhibition consisting of 28 interactive stands intended for carrying out independent experiments. It contains, among others, a massive wheel and axle weighing more than 750 kg. The shape of this device resembles a combined cutter loader, but it is powered by human muscles.

- a “Power Generator” Laboratory is the combination of a chemical, physical and biological laboratory, where many scientific experiments are carried out under specialists' supervision.

- a 3D cinema where exceptional films are presented. Apart from that, meetings, lectures, small conferences, presentations and big screen projections in 3D technology are organised here.

Another part of the ESC is the Energy Garden.

ul. Olszewskiego 6 (budynek SKYE INC.) 2 piętro, Kielce
tel. +48 41 278 72 50, www.ecn.kielce.pl

MUZEUM HAMMONDA

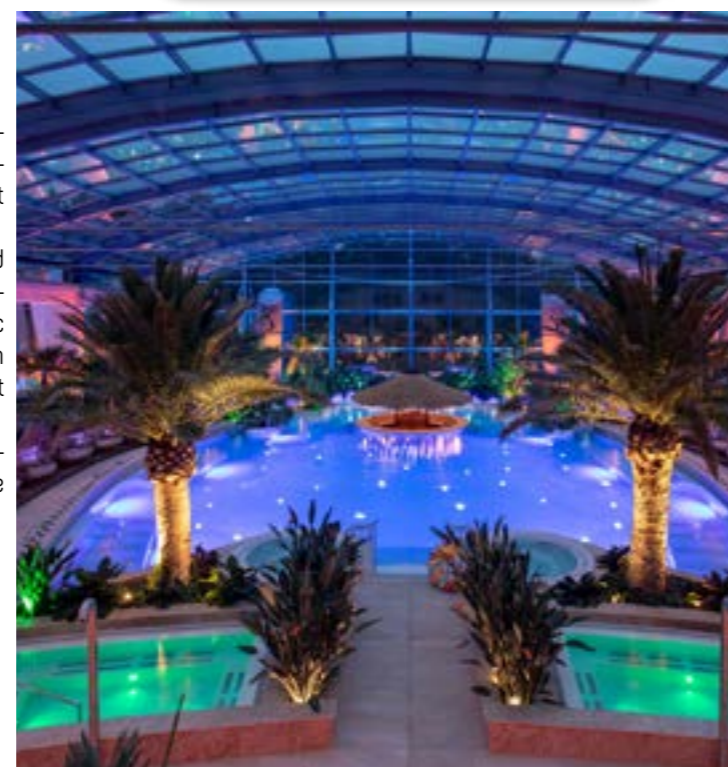
Muzeum Hammonda zaprasza na krótką lekcję historii łączącą muzykę z techniką. Muzeum to opowieść o życiu Laurensa Hammonda, jego twórczości i niesamowitym wynalazku, który zmienił światową scenę muzyki rozrywkowej. A wszystko to w wyjątkowej pałacowej scenerii. Pierwszym obiektem, jaki napotykają zwiedzający jest pomnik Laurensa Hammonda zasiadającego za swoimi organami. Chwilę potem wkraczamy już w świat magii złożonej z historii, obrazów i dźwięku. Swoją wyjątkowość Muzeum Hammonda potwierdza faktem, że jest jedynym tego typu obiektem na świecie. Ekspozycja podzielona jest na kilka modułów tematycznych: historia, Hammond w Polsce, Hammond na świecie, strefa dźwięku, Hammond Club, Leslie, Mój Hammond. Jedną z sal poświęconą jest Andrzejowi Zielińskiemu (Skaldowie). Na wystawie stałej instrumentów można podziwiać: ponad 60 modeli organów Hammonda, 27 modeli zegarów, stolik do tasowania i rozdawania kart do brydża. Dla pasjonatów atrakcją jest możliwość porównania brzmień różnych modeli organów jak też zagrania na...grających schodach".

HAMMOND MUSEUM

The Hammond Museum invites you to a short lesson in history combining music and technology. The Museum is the story of Laurens Hammond's life, his work and the amazing invention that changed the world stage of popular music. All this in a unique palace setting.

The first object visitors encounter is a statue of Laurens Hammond sitting behind his organ. A moment later, we enter a world of magic made-up of stories, images, and sound. The Hammond Museum is unique in that it is the only one of its kind in the world. The exhibition is divided into several thematic modules: history, Hammond in Poland, Hammond in the world, sound zone, Hammond Club, Leslie, My Hammond. One of the rooms is dedicated to Andrzej Zieliński (Skaldowie – a Polish rock group). In the permanent exhibition of instruments you can admire more than 60 models of Hammond organs, 27 models of clocks, and a table for shuffling and dealing bridge cards. An attraction for enthusiasts is the possibility to compare the sounds of different models of organs as well as to play on ... "musical stairs".

ul. Zamkowa 5, 25-009 Kielce
+48 41 367 62 95, www.muzeumhammonda.pl

BASENY TROPIKALNE

Baseny to tropikalny raj w stolicy Gór Świętokrzyskich. Tutaj przez 365 dni w roku możesz zanurzyć się w ciepłej, krystalicznie czystej, turkusowej wodzie i zrelaksować się wśród bujnej roślinności wprost z egzotycznych wysp.

Odpocznij popijając koktajl przy wodnym barze. Rozsiądź się wygodnie w pontonie i wyrusz na wodną wycieczkę po wolno płynącej rzece. A jeśli potrzebujesz odrobinę szybszego tempa, skorzystaj z jednej z trzech zjeżdżalni wodnych. Najdłuższą z nich, magic eye, pokonasz wraz z rodziną lub przyjaciółmi na wieloosobowym pontonie. Towarzyszyć Wam będą niezwykle efekty świetlne przywodzące na myśl dalekie podróże kosmiczne.

Specjalna pełna gejzerów i niezliczonych zabawek strefa oraz wodny plac zabaw z tryskającymi fontannami, magicznymi tunelami i wodnymi zwierzętami to bezpieczna przestrzeń do nieskrępowanej zabawy dla najmłodszych.

TROPICAL POOLS

The pools are a tropical paradise in the capital of the Świętokrzyskie Mountains. Here, 365 days a year, you can immerse yourself in warm, crystal-clear turquoise waters and relax among lush vegetation coming straight from exotic islands.

Relax while sipping a cocktail at the water bar. Sit back in your pontoon and embark on a water trip on a slow-moving river. And if you need a bit of a faster pace, enjoy one of the three water slides. The longest one, the Magic Eye, can be travelled together with your family or friends in a multi-person pontoon. You will be accompanied by amazing lighting effects reminiscent of distant space travel.

A special area full of geysers and countless toys as well as a water playground with gushing fountains, magic tunnels and water animals provides a safe space for unconstrained fun for the little ones.

ul. Szczepaniaka 42, 25-043 Kielce
+48 41 340 35 60
www.basenytropikalne.pl

TARGI KIELCE

Targi Kielce są drugim w Europie Środkowo-Wschodniej ośrodkiem wystawienniczym. W kalendarzu ośrodka jest 75 imprez targowych, między innymi Międzynarodowe Targi Przetwórstwa Tworzyw Sztucznych i Gumy PLASTPOL, znany na całym świecie Salon Przemysłu Obronnego – MSPO oraz AGROTECH – najchętniej odwiedzane targi rolnicze w Polsce. Targi Kielce to także nowoczesne Centrum Kongresowe z 19 salami konferencyjnymi, w tym salą kongresową dla 850 osób i unikatowymi salami konferencyjnymi na szczycie 57-metrowej wieży widokowej.

To tutaj organizowane jest niemal 700 kongresów, konferencji, uroczystych gal i szkoleń rocznie.

TARGI KIELCE EXHIBITION AND CONGRESS CENTRE

Kielce Trade Fair is the second exhibition centre in Central and Eastern Europe. The calendar of the centre includes 75 trade fair events, such as the International Fair for Processing of Plastics and Rubber PLASTPOL, the Defense Industry Exhibition MSPO, known all over the world, and AGROTECH - the most popular agricultural fair in Poland. The Kielce Fair is also a modern Congress Centre with 19 conference rooms, including a congress hall for 850 people and unique conference rooms at the top of the 57-metre observation tower. Here are organized nearly 700 congresses, conferences, special ceremonies and training courses every year.

All of them have conference rooms at their disposal which are fitted with modern equipment.

ul. Zakładowa 1, 25-672 Kielce, tel. +48 41 365 12 22
www.targikielce.pl, www.kielcekonferencje.pl

MUZEUM HISTORII KIELC

Idea powołania do życia muzeum poświęconego historii Kielc sięga początków kieleckiego muzealnictwa. Dzieje miasta zaistniały na wystawach i w zbiorach utworzonego w Kielcach w 1908 roku muzeum Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego. Muzeum znajduje się w zabytkowej, klasycystycznej kamienicy, a jego wnętrza są wyposażone w ciekawe ekspozycje, z których wiele zostało przekazanych przez mieszkańców miasta z ich rodzinnych pamiątek. Stała ekspozycja historyczna „Z dziejów Kielc” pozwala prześledzić niezwykle ciekawe etapy historii miasta od okresu przedlokacyjnego i wczesnośredniowiecznego, przez dzieje prywatnej miejscowości biskupów krakowskich, miasta wojewódzkiego i gubernialnego, walkę o niepodległość, a następnie okres II Rzeczypospolitej, II Wojny Światowej i okresu powojennego. Wśród eksponatów znajdują się średniowieczne monety, broń, fragmenty ceramiki, przedmioty użytkowe, obrazy, zdjęcia, a nawet słynne motocykle SHL.

HISTORY MUSEUM OF KIELCE

The idea of establishing a museum dedicated to the history of the city dates back to the beginnings of museology in Kielce. The history of the city first appeared at exhibitions and in the collections of Polskie Towarzystwo Krajoznawcze (Polish Tourist Association), whose museum was created in Kielce in 1908. The museum is located in a historic, neoclassical building and its interiors hold many interesting exhibits, many of which have been donated by the local inhabitants from their family memorabilia. The permanent exhibition allows visitors to follow the captivating past of the city from the times before the city charter, through early medieval days, followed by the time Kielce was owned by the Bishops of Kraków, moving on to more recent history when the city was the centre of the voivodeship and the governorate, when Poland fought for independence, followed by the time of the Second Republic, World War II and the post-war period. The exhibits include, among others, medieval coins, weapons, fragments of pottery, objects of everyday use, paintings, photographs, and even the famous SHL motorcycle.

ul. Św. Leonarda 4, 25-303 Kielce
tel. +48 41 340 55 26, +48 41 340 55 27
www.mhki.kielce.eu

Góry Świętokrzyskie

Turystyczne centrum regionu stanowią Góry Świętokrzyskie – miejsce przez wielu kojarzone z rajdów pieszych i wycieczek szkolnych. Nazwa obszaru pochodzi od relikwi Drzewa Krzyża Świętego, które do dziś przechowywane są w klasztorze pobenedyktynskim na Łysej Górze. Góry Świętokrzyskie należą do najstarszych gór w Europie. W najwyższym punkcie osiągają wysokość 614 m n.p.m., zatem zdobycie nawet najwyższego szczytu, Łysicy, nie powinno przysporzyć trudności turystom niezaprawionym w turystyce pieszej, jak również dzieciom i seniorom. Na stosunkowo niewielkim obszarze występują tu skały i minerały obrazujące dzieje geologiczne Ziemi od kambry, dzięki czemu miejsce to chętnie odwiedzane jest przez geologów i amatorów geoturystyki.

The tourist centre of the region is the Świętokrzyskie Mountains – a place associated by many Poles with hiking trips and school excursions. The name of the area was taken from the Tree of the Holy Cross – the relics that have been kept in the former Benedictine monastery on Łysa Góra until today. The Świętokrzyskie Mountains are some of the oldest mountains in Europe. They reach 614 metres above sea level at their highest point, so even climbing the highest peak – Łysica – should not be difficult for less experienced hikers, as well as children and seniors. This place often attracts geologists and lovers of geotourism due to rocks and minerals occurring here within a relatively small area that reflect the geological history of the Earth from the Cambrian Period.

ŚWIĘTY KRZYŻ

Górę Łysiec – współcześnie znaną jako Święty Krzyż – przed wiekami szczególnie upodobały sobie czarownice. Podczas organizowanych przez nie sebatów odprawiane były tajemne gusła, trwała piekielna zabawa i tańce. O fakcie istnienia tam miejsca kultu pogańskiego świadczą pozostałości kamiennego wału kultowego z około VIII wieku, otaczającego szczyt góry. W dzisiejszych czasach Święty Krzyż to miejsce słynące z klasztoru pobenedyktynskiego oraz przechowywanych w nim Relikwii Drzewa Krzyża Świętego. Klasztor, będący obecnie pod opieką Misjonarzy Oblatów, szczyci się bogatą, według tradycji 1000-letnią historią. Przybywający tu turyści i pielgrzymi mogą zwiedzić klasycystyczny kościół z przełomu XVIII i XIX wieku oraz kaplicę Oleśnickich, w której znajduje się relikwiarz z częściami drzewa Krzyża Świętego. Warto obejrzeć Wystawę Misyjną Misjonarzy Oblatów Maryi Niepokalanej oraz zobaczyć ekspozycje w Muzeum Przyrodniczym Świętokrzyskiego Parku Narodowego.

Centuries ago, Mount Łysiec, known as Święty Krzyż, used to be a favourite meeting place of witches. According to folk tales, their sabbaths were accompanied by wizardry, hellish dances and games. The remains of a stone ring (circa 8th century) surrounding the mountain top testify to the existence of an important pagan place of worship. Today, Święty Krzyż is known for a former Benedictine monastery and the relics of the Tree of the Holy Cross kept there. Holy Cross, which now serves as the monastery of the Oblates missionaries, takes its pride in its long history – it is assumed that it is over 1000 years old. Tourists and pilgrims can visit a neoclassical church as well as the Oleśnicki family chapel with a reliquary containing fragments of the Holy Cross. The Exhibition of the Oblate Missionaries of Immaculate Mary and the exhibitions in the Natural Museum of the Świętokrzyski National Park are certainly worth a visit.

ŚWIĘTA KATARZYNA

Święta Katarzyna to turystyczna miejscowość u stóp Łysicy, która wraz z pobliskimi miejscowościami: Bodzentynem, Nową Słupią i Bielunami stanowi doskonałą bazę wypadową w Łysogóry. To właśnie tutaj w 1910 roku Aleksander Janowski uruchomił pierwsze w Górach Świętokrzyskich schronisko.

Będąc w Świętej Katarzynie warto zobaczyć klasztor Bernardynek i kościół św. Katarzyny, kapliczkę Żeromskiego (Janikowskich) nazywaną tak z powodu widniejącego wewnątrz podpisu Stefana Żeromskiego z 1882 r., a także źródło i kapliczkę św. Franciszka oraz Muzeum-Minerałów i Skamieniałości. W pobliżu miejscowości znajdują się atrakcje, takie jak: **Park Rozrywki i Miniatur w Krajnie** i **Centrum Edukacji i Kultury „Szklany Dom” w Ciekotach**.

Święta Katarzyna is a tourist village at the foot of Łysica that serves as a great starting point for a trip into the Łysogóry mountain range along with other nearby villages: Bodzentyn, Nowa Słupia and Bieliny. It was here that Aleksander Janowski established the first mountain shelter in the Świętokrzyskie Mountains in 1910.

If you plan to visit Święta Katarzyna, we recommend seeing the Bernardine monastery and St. Catherine's Church, the chapel of Żeromski (Janikowski family), which owes its name to Stefan Żeromski's signature put inside it in 1882, as well as the spring and chapel of St Francis and the Museum of Minerals and Fossils. Near the village, there are also other attractions: **the Entertainment and Miniature Park in Krajno** and **the Glass House Educational Centre in Ciekoty**.

PARK LEGEND

Skąd się wzięło madejowe łożo i czym zawinił zbrojnik Kak, że zawisł na szubienicy w Krakowie? Jak wyglądały sabbaty czarownic na Łysiej Górze i czego bały się diabły? Kim był tajemniczy pielgrzym i z czego zasłynęło cudowne źródło? Prastare Góry Świętokrzyskie kryją wiele tajemnic, przekazywanych z pokolenia na pokolenie w legendach i podaniach. Znajdź je mieszkańcy tych gór. Czasem nawet spisują dla potomnych. Park Legend postanowił zebrać je w jednym miejscu, opisać i pokazać, aby zachować dla przyszłości to bezcenne, niematerialne dziedzictwo kulturowe regionu.

Przekraczając drzwi tego obiektu, wkroczysz do świata świętokrzyskich legend. W nowoczesnym, multimedialnym obiekcie weźmiesz udział w sabbacie czarownic, zejdziesz do piekła, odkryjesz tajemnice Zamku w Chęcinach i usłyszysz mnóstwo niesamowitych opowieści. Na własnej skórze poczujesz magię Świętokrzyskiego. W sali edukacyjnej będziesz mógł eksperymentować, bez skrępowania dotykać interaktywnych urządzeń i doświadczyć niesamowitego – odbyć lot w symulatorze lotu na miotle!

Niech wizyta w Parku Legend będzie dla Ciebie wstępem do zwiedzania atrakcji województwa świętokrzyskiego!

THE PARK OF LEGENDS

What is the origin of Madej's bed (a torture rack), [*the name Madej's bed probably comes from the name of the robber Madej, for whom, according to legend, a bed of torment was prepared in hell], and what did the robber Kak do to deserve being hanged on the gallows in Kraków? What were the witches' sabbaths on Łysa Góra like and what were the devils afraid of? Who was the mysterious pilgrim and what did the miraculous spring become famous for? The ancient Świętokrzyskie Mountains hide many secrets, passed down from generation to generation in legends and tales. They are known to the inhabitants of these mountains. Sometimes they are written down for posterity.

The Park of Legends has decided to collect them in one place, and to describe and showcase them in order to preserve this priceless intangible cultural heritage of the region for the future.

Stepping through the doors of this facility, you will enter the world of the Świętokrzyskie legends. In the state-of-the-art multimedia building, you will take part in a witches' sabbath, descend into hell, discover the secrets of Chęciny Castle and hear plenty of amazing tales. You will feel the magic of the Świętokrzyskie region at first hand. In the education room, you will be able to experiment, touch interactive equipment without restraint and experience the amazing – fly a broomstick in a flight simulator!

Let a visit to the Park of Legends be an introduction to the sights of the Świętokrzyskie region for you and your loved ones!

ul. Benedyktyńska 6, 26-006 Nowa Słupia
tel. +48 453 697 367
bilety@parklegend.pl, www.parklegend.pl

NOWA SŁUPIA

To miejscowość, gdzie rozpoczyna się wiele wycieczek po Górach Świętokrzyskich. Wiemy, że pierwsi znani nam mieszkańcy tych terenów już w II wieku n.e. wydobywali tu rudy żelaza. Następnie je przetapiali w niewielkich piecach zwanych dymarkami. Jak ten proces mógł wyglądać można dowiedzieć się podczas imprezy **Dymarki** odbywającej się corocznie w sierpniu, w Nowej Słupi. Nad rynkiem góruje Kościół, pw. Św. Wawrzyńca zbudowany w stylu późnorenansowym ok. 1678 r. Przy Drodze Królewskiej prowadzącej na Łysą Górę, stoi kamienna rzeźba owiana licznymi opowieściami i legendami. Przedstawia klęczącą postać, zwaną Emerykiem.

This is a starting point for many trips into the Świętokrzyskie Mountains. We know that the first inhabitants of these areas known to us extracted iron ores here as early as the 2nd century AD. The ore was then smelted in small furnaces called bloomeries. You can learn what this process may have looked like during the **Dymarki** (Bloomeries) event that is held around August every year.

It is also worth mentioning the Church of St. Lawrence in late Renaissance style towering over the market square (built around 1678), and a stone sculpture cited in many tales and legends that stands near the Royal Route leading to Łysa Góra presenting a kneeling figure called Emeryk.

MUZEUM STAROŻYTNEGO HUTNICTWA W NOWEJ SŁUPI

Muzeum Starożytnego Hutnictwa Świętokrzyskiego im. Mieczysława Radwana w Nowej Słupi prezentuje dokonania starożytnych hutników, którzy dwa tysiące lat temu zorganizowali między pasmem Łysogór a rzeką Kamienną największy ośrodek produkcji żelaza poza granicami imperium rzymskiego.

Filmy 3D, realistyczne rzeźby postaci, dioramy antycznych krajobrazów, eksponaty oraz rekonstrukcje tworzą ścieżkę edukacyjną, po której prowadzi lektor i światło. Zwiedzający poznają kosmiczną genezę żelaza i dzieje starożytnej metalurgii, przechodząc drogą pomiędzy dwoma światami z epoki żelaza, które przenikały się wzajemnie w czasach pokoju i wojny: światem ludów Barbaricum i światem Imperium Romanum. Muzeum wzniesiono nad autentycznym stanowiskiem archeologicznym z relikami 45 pieców dymarskich.

MUSEUM OF ANCIENT METALLURGY IN NOWA SŁUPIA

The Mieczysław Radwan Museum of Ancient Metallurgy of the Świętokrzyskie Region in Nowa Słupia presents the achievements of great metallurgists of the past, who 2,000 years ago created the largest iron production centre outside the Roman Empire between the Łysogóry mountain range and the Kamienna River. Visitors make their way through the exhibition on a multimedia journey – with 3D films, realistic sculptures of key figures, dioramas of ancient landscapes, exhibits and reconstructions – led by the voice of a narrator and special lights. You can also learn about the cosmic origins of iron and the history of ancient metallurgy by walking the path between two worlds from the Iron Age that diffused into each other in times of peace and war: the Barbaricum (Germanic) world and the Roman Empire. The museum was erected on a genuine archaeological site containing the relics of 45 primitive smelting furnaces.

ul. Świętokrzyska 59A, 26-006 Nowa Słupia, tel. +48 41 389 70 45, +48 513 693 195
rezerwacje@muzeum-nowaslupia.pl, www.muzeum-nowaslupia.pl

MUZEUM MINERAŁÓW I SKAMIENIAŁOŚCI – GALERIA TAJEMNICE KLEJNOTÓW

Muzeum należące do Ewy i Dariusza Siemońskich jest jednym z największych i najpiękniejszych tego typu w Polsce. Kolekcja liczy ponad 1000 okazów minerałów, kamieni szlachetnych, skamieniałości i meteorytów wyeksponowanych w pięciu salach wystawowych. Ekspozycje są wysokiej jakości i pochodzą z całego świata, w tym z regionu świętokrzyskiego. Wśród nich efektownie prezentują się odmiany kwarcu na czele ze stukilogramowym zrostem kryształów górskich, prawdopodobnie największym jaki można zobaczyć w Polsce, oraz olbrzymią geodą ametystową o wadze około 400 kg. Podczas zwiedzania goście podziwiają bogactwo kolorów podziemnego świata, harmonię geometrycznych kształtów kryształów, tajemnicze formy meteorytów, a także szczątki organizmów sprzed setek milionów lat. Zwiedzający mogą wysłuchać audioprzewodnika, wykupić zwiedzanie z przewodnikiem lub pokazać szlifowania, który odkryje przed nimi tajniki pracy szlifierza kamieni szlachetnych i jubilera. Muzeum posiada własną pracownię, w której powstaje wyjątkowa biżuteria srebrna zdobiona kamieniami szlachetnymi i ozdobnymi, również świętokrzyskim krzemieniem pasiastym.

MUSEUM OF MINERALS AND FOSSILS – "SECRETS OF GEMSTONES" GALLERY

Run by Ewa and Dariusz Siemoński, the museum is one of the largest and most beautiful of its kind in Poland. The collection includes more than 1,000 specimens of minerals, precious stones, fossils, and meteorites displayed in five exhibition rooms. The exhibits are of high quality and come from all over the world, including the Świętokrzyskie region. The most impressive among them are varieties of quartz, including a 100 kg crystal conglomerate, probably the largest one which can be seen in Poland, and a huge amethyst geode weighing a whopping 400 kg. During the tour, visitors can admire the rich colour palette of the underground world, the harmony of geometric shapes of crystals, the mysterious forms of meteorites, as well as the remains of organisms from hundreds of millions of years ago. They can listen to an audio guide, join a guided tour, and see a presentation which will reveal to them the secrets of the work of a gemstone grinder and a jeweller. The museum has its own studio, where unique silver jewellery is created, decorated with precious and decorative stones, including with the local striped flint.

26-010 Święta Katarzyna, ul. Kielecka 20, tel. +48 517 559 490
muzeum.mineralow@op.pl, www.swkatarzyna-muzeum.pl

ŚWIĘTOKRZYSKA ZAGRODA KULTURY – HARMONIA, OSADA ŚREDNIOWIECZNA W HUCIE SZKLANEJ POD ŚWIĘTYM KRZYŻEM

Zapraszamy Cię na barwną podróż do Huty Szklanej, gdzie kultura, tradycja i przyroda Gór Świętokrzyskich splecione są w harmonijną opowieść. Odwiedzając nasze atrakcje odkryjesz jak kultura i natura od wieków wzajemnie się inspirują i współtworzą niezwykle doświadczenia życia ludzi tej ziemi. W Świętokrzyskiej Zagrodzie Kultury na multimedialnej wystawie odbędziesz podróż przez życie wspólnie z Władziem i Manią. Poznasz ich ziemską wędrówkę w poszukiwaniu harmonii zamkniętą w cyklu zmian pór roku i związanych z nimi prac w gospodarstwie,

HARMONIA ŚWIĘTOKRZYSKA CULTURAL HOMESTEAD, MEDIEVAL SETTLEMENT IN HUTA SZKLANA AT THE FOOT OF ŚWIĘTY KRZYŻ

Come and join us on a journey to Huta Szklana, where the culture, tradition and nature of the Świętokrzyskie Mountains are intertwined into a harmonious narrative. When you visit our attractions, you will discover how culture and nature have inspired each other for centuries and co-created the extraordinary experiences of the lives of the people of this land. A multimedia exhibition at the Harmonia Homestead will take you on a journey through life together with Władzio and Mania. You will learn about their earthly journey in search of harmony enclosed in a cycle of changes of seasons and related farm work, rites, and customs tied to

obzędów, zwyczajów połączonych z kolejnymi okresami roku liturgicznego. W Osadzie czeka na Ciebie bogactwo warsztatów i zabaw, od tkactwa po garncarstwo okraszone ciekawymi opowieściami rzemieślników. Nie zapomnij zatrzymać się w Karczmie Izba Dobrego Smaku, gdzie tradycyjne smaki regionu czekają, by oczarować Twoje podniebienie - zalewajka świętokrzyska to absolutny „must have”! W ogrodzie sensorycznym natura otuli Twoje zmysły i zapewni Ci chwile relaksu i odprężenia. Przyjdź i odkryj te miejsca - czekamy na Ciebie!

subsequent periods of the liturgical year. In the Medieval Settlement you will find a wealth of workshops and fun activities, from weaving to pottery, embellished with interesting stories told by craftsmen. Don't forget to stop at the local restaurant called Karczma – Izba Dobrego Smaku, where traditional flavours of the region are waiting to please your palate – the zalewajka soup is an absolute must-have! In the sensory garden, nature will envelop your senses and provide you with moments of relaxation. Come and discover these places, we are waiting for you!

Huta Szklana 37, 26-004 Bieliny,
tel. +48 41 260 81 56, +48 531 830 976
+48 41 260 81 51, centrum@bieliny.pl
www.osadasredniowieczna.eu

KOMPLEKS ŚWIĘTOKRZYSKA POLANA

Kompleks Świętokrzyska Polana położony jest w sercu Gór Świętokrzyskich, w miejscowości Chrusty, w odległości 10 km od Kielc. Jest to fantastyczny ośrodek wypoczynkowy z obszerną bazą noclegową dla wszystkich pragnących wypoczynku, dla wycieczek szkolnych, obozów letnich oraz poszukujących profesjonalnej rehabilitacji. Na turystów czekają Kraina Zabawy oraz Oceanika. Oceanika - jedna z najlepszych atrakcji Kompleksu, to zespół wielkoformatowych akwariów o łącznej pojemności 300 000 litrów wody, zamieszkałych przez ponad 300 gatunków zwierząt. Nasi przewodnicy zabiorą was w podróż po morzach, oceanach, rzekach i jeziorach całego świata oraz opowiedzą ciekawostki o ich życiu. Dla miłośników natury przygotowaliśmy wspaniałą wystawę, która za-

pewni niezapomnianą możliwość obcowania z egzotycznymi owadami w towarzystwie znawców entomologii. W okresie letnim zapraszamy do odwiedzenia Krainy Zabawy, która zapewni wszystkim dzieciom mnóstwo radości i przyjemności poprzez zabawę na dmuchańcach, karuzelach, trampolinach oraz parku linowym. Nasz Kompleks to doskonałe miejsce do spędzenia czasu na świeżym powietrzu, w otoczeniu leśnego krajobrazu, gdzie można obcować z alpaki lub podziwiać konie na wybiegu. W „Brzozowej Zagrodzie” na naszych gości czekają leżaki, hamaki oraz ławki dające schronienie w upalne dni. Jest to również idealne miejsce na zorganizowanie rodzinnego pikniku.

Chrusty, ul. Łaskowa 95
26-050 Zagnańsk
tel. +48 41 260 50 60
www.swietokrzyskapolana.pl
www.polanika.pl

THE ŚWIĘTOKRZYSKA POLANA COMPLEX

The Świętokrzyska Polana Complex is located in the heart of Świętokrzyskie Mountains which lies in Chrusty 10 km from Kielce. The Complex is a fantastic holiday resort, with accommodation for anyone who wants to relax or organize a school trip or summer camp, also offering rehabilitation treatments. Attractions that await the visitors include the Land of Fun and Oceanika Aquarium. Oceanika a great attraction with large aquariums holding 300,000 liters of water and is home to more than 300 species of fish and other aquatic animals. Take the journey with our Guided Tour and see many different seas, oceans, rivers, and lakes around the world where you will learn about the lives of Marine Fauna.

For all the Nature Lovers there is a fantastic exhibition which will ensure an unforgettable experience with exotic insects guided by our expert entomologists. During the summer visit the Land of Fun, a place that provides a lot of joy and pleasure for kids, with inflatable castles, carousels, trampolines and rope park. Our Complex is a perfect place to spend time outdoors, surrounded by a forest landscape. You can meet charming alpacas here and watch horses as they graze. Guests can enjoy sun loungers, hammocks, and benches in the shades of Brzozowa Zagroda that provide shelter on hot days. It is also the perfect place for a family picnic.

ARS OLD CAR - MUZEUM MOTORYZACJI

ARS OLD CAR – Muzeum Motoryzacji to przedsięwzięcie rodzinne, które zrodziło się z zainteresowania turystyką, podróżami oraz wyjątkową słabością do Citroena 2CV. Jest to miejsce zaskakującej rozrywki dla osób w każdym wieku i niezależnie od płci. Miejsce to nie przypomina klasycznego muzeum motoryzacji, ponieważ samochody są tu tylko pretekstem do zabawnych i humorystycznych opowieści nie tylko o nich, ale również o okolicy, jej mieszkańcach, pobliskich atrakcjach i ciekawostkach historycznych. W ARS OLD CAR historia przeplata się z nowoczesnością, w trakcie przejażdżki Żukiem strażackim docieramy do ruin Willi Hempla, gdzie poznajemy jej historię, a następnie zwiedzamy ją od środka w wirtualnym świecie za pomocą specjalnych okularów VR. Samochód Citroen 2CV, który rozstawiła seria filmów z niezapomnianym Louis de Funes, jest motywem przewodnim w Muzeum, poza tym można obejrzeć bogatą kolekcję różnego rodzaju gadżetów, obrazów, modeli samochodów, Wycinanki Dudęły, autografy znanych postaci – miłośników 2CV oraz niezwykłą kolekcję samochodów szydełkowanych. Na spragnionych czeka kawa z „opony” oraz „Pitna Benzyna”.

ARS OLD CAR - AUTOMOTIVE MUSEUM

The ARS OLD CAR Automotive Museum is a family venture born out of an interest in tourism, travel and a unique fondness for the Citroen 2CV. It is a place of surprising entertainment for people of all ages and regardless of gender. This place does not resemble a classic automotive museum, because the cars here are merely a pretext for amusing and humorous stories about the vehicles and about the area, its inhabitants, nearby attractions and historical curiosities. At ARS OLD CAR, history intertwines with modernity. During a ride in a vintage fire truck, we reach the ruins of Hempel's villa, where we learn about its history, and then explore it from the inside in a virtual world using special VR glasses. The Citroen 2CV, made famous by a series of films starring the unforgettable Louis de Funes, is the main theme of the museum. In addition, visitors can view a rich collection of various gadgets, paintings, car models, Dudęła's paper art, autographs of famous 2CV enthusiasts, and an extraordinary collection of crocheted cars. For the thirsty, try coffee from a "tyre" and "drinkable gasoline".

26-060 Wolica near Chęciny,
ul. Słoneczna 2a, tel. +48 515 355 533
www.arsoldcar.pl; kontakt@arsoldcar.pl

BODZENTYN

Słynące w Polsce z targów końskich miasteczko Bodzentyn zostało założone przez biskupa krakowskiego Bodzantę w 1355 roku. Biskup Florian z Mokrską w XIV w. zabezpieczył Bodzentyn murami obronnymi i wznosił zamek na wysokiej skarpie. W XV w. wzniesiony został drugi z najcenniejszych obiektów Bodzentyń – gotycki kościół, obecnie kolegiata pw. Wniebowzięcia NPM i św. Stanisława. W bogatych wnętrzach świątyni podziwiać można renesansowy ołtarz z obrazem namalowanym przez Pietro degli Ingannati (Petrus Venetus) w 1546 roku na polecenie Zygmunta Starego dla Katedry Wawelskiej jako ołtarz główny. Przy ulicy 3 Maja 13 warto zobaczyć zabytkową zagrodę Czernikowiczów z 1897 roku. Nieopodal jest gotycki kościół Świętego Ducha.

Famous for its horse fairs, the little town of Bodzentyn was founded by the Kraków bishop Bodzanta in 1355. In the 14th century, a castle on the high escarpment and defensive walls were erected at the initiative of bishop Florian of Mokrsko. The second of the most valuable historic buildings of Bodzentyn – the Gothic collegiate church of the Ascension of the Blessed Virgin Mary and St Stanislaus – was erected in the 15th century. In the richly decorated interiors of the temple, you can admire a Renaissance altar with a painting made by Pietro degli Ingannati (Petrus Venetus) in 1546 for King Sigismund I the Old and planned to be placed as the high altar in the Wawel Cathedral. At ul. 3 Maja 13, it is worth seeing the historic Czernikowicz family farm built in 1897. Not far from it there is the Gothic church of the Holy Spirit.

SABAT KRAJNO

Jest to miejsce, w którym można zwiedzić 6 kontynentów oraz zjechać na nartach przy pięknie oświetlonej wieży Eiffla w ten sam dzień!

Jedną z głównych atrakcji jest Aleja Miniatur Cudowny Świat, na którą składa się ponad 60 budowli i cudów natury z każdego zakątka ziemi, takich jak hotel Burj al-Arab, wodospad Niagara, katedra Notre Dame, Bazylika św. Piotra z Watykanu czy piramidy z Gizy.

Dla miłośników adrenaliny i dobrej zabawy czeka jeden z największych parków linowych, kino 6D oraz Lunapark z licznymi atrakcjami dla każdego. Bo w Krajnie jest Fajnie!

It allows you to visit six continents and go downhill skiing near a beautifully illuminated Eiffel Tower on the same day!

The "Wonderful World" Miniature Avenue comprises more than 60 buildings and wonders of nature from every corner of the earth, such as the Burj al-Arab hotel, Niagara Falls, the Notre Dame Cathedral, St. Peter's Basilica in the Vatican, and the pyramids of Giza.

Lovers of adrenaline and fun can get their kicks in one of Poland's largest rope parks built entirely on poles, a 6D cinema and an Amusement Park with numerous attractions for everyone. Sabat Krajno – a cool place to be!

Krajno-Zagórze 43c, 26-008 Krajno-Zagórze
tel. + 48 505 505 654, kontakt@sabatkrajno.pl
www.sabatkrajno.pl

CHMIELNIK

Z historią Chmielnika wiążą się dzieje społeczności żydowskiej, czego świadectwem jest synagoga wzniesiona prawdopodobnie w latach 1633-1634, a obecnie przekształcona w nowoczesny Ośrodek Edukacyjno-Muzealny Świętokrzyski Shtetl. Wizyta tu, to fascynujący spacer po przedwojennych uliczkach Chmielnika i wyprawa w głąb nastroju i tradycji Shtetla.

The history of Chmielnik involves the existence of the Jewish community, which is reflected by a synagogue erected probably in the years 1633-34 and currently transformed into the modern Educational & Museum Centre Świętokrzyski Shtetl. A visit to the centre is a fascinating walk along the pre-war streets of Chmielnik and a trip into the mood and traditions of Shtetl.

CENTRUM EDUKACJI I KULTURY SZKLANY DOM

U stóp Góry Radostowej, w miejscu, gdzie swoje dzieciństwo i młodość spędził Stefan Żeromski, w 2010 roku powstało Centrum Edukacyjne Szklany Dom. Składa się ono z dwóch obiektów: drewnianego dworku upamiętniającego życie i twórczość pisarza oraz Szklanego Domu spełniającego funkcję edukacyjno-kulturalną.

The Glass House Educational Centre was established in 2010 at the foot of the Radostowa Mountain, in the place where Stefan Żeromski spent his childhood and youth. It consists of two facilities: a wooden manor-house commemorating Żeromski's life and literary output, and the Glass House fulfilling an educational & cultural function.

Ciekoty 76, 26-001 Masłów
tel. +48 41 311 21 28
www.szklanydom.maslow.pl

GLASS HOUSE EDUCATIONAL AND CULTURE CENTRE

PAŁACYK HENRYKA SIENKIEWICZA W OBLĘGORKU

HENRYK SIENKIEWICZ'S MANOR HOUSE IN OBLĘGOREK

Miejscowość najbardziej znana jest z pałacyku polskiego noblisty Henryka Sienkiewicza, którą pisarz otrzymał od społeczeństwa z okazji 25-lecia pracy literackiej. Obecnie w pałacu znajduje się jego muzeum biograficzne, a w nim między innymi: gabinet, salon, jadalnia, palarnia, sypialnia oraz liczne pamiątki po pisarzu i fotografie rodzinne. Całą posiadłość otacza piękny park.

Oblęgorek is known mainly for the manor house of the Polish Nobel Prize laureate Henryk Sienkiewicz, which was offered to him by the Polish people on the 25th anniversary of his literary career. Today it is home to the Henryk Sienkiewicz Museum, which contains, among others, the workroom, the living room, the dining room, the smoking room, the sleeping room, numerous mementos of the writer and family snapshots. The entire mansion is surrounded by a beautiful park.

al. Lipowa 24, 26-067 Strawczyn,
tel. +48 41 303 04 26, +48 664 384 069

CHĘCINY

O rozwoju Chęciny zadecydowały przede wszystkim złoża cennych kruszców: ołowiu, srebra oraz miedzi. W malowniczej panoramie miasta królują dziś ruiny gotyckiego zamku, wybudowanego około 1300 roku na górze zwanej Zamkową. Zwiedzając warownię, można spotkać ducha dawnej mieszkanki zamku – królowej Bony. Biała Dama pojawia się zawsze podczas imprezy Noc na Zamku w Chęcinach. W tym historycznym miasteczku obiektami godnymi polecenia są też: wczesnobarokowy klasztor s. Bernardynek, kościół i klasztor Franciszkanów ufundowany przez Kazimierza Wielkiego w 1368 roku, kościół parafialny wzniesiony w I połowie XIV w. oraz renesansowa kamienica zwana Niemczówką. W pobliżu miejscowości znajdują się inne bardzo atrakcyjne miejsca, między innymi Park Etnograficzny w Tokarni, Jaskinia Raj, Regionalne Centrum Naukowo Technologiczne wraz z Centrum Nauki Leonarda Da Vinci w Podzamczu oraz Fortalicja w Sobkowie.

The development of Chęciny was mainly due to its deposits of precious ores: lead, silver and copper. The panoramic view of the town is dominated by picturesque ruins of a Gothic castle erected on Góra Zamkowa (Castle Hill) around 1300. The stronghold is said to be haunted by the ghost of Queen Bona, a former resident of the castle. The White Queen always appears during the Night in the Chęciny Castle event. There are a few other historic monuments in Chęciny which are worth a visit: an early Baroque convent of the Bernardine nuns, a Franciscan church and monastery founded by Casimir III the Great in 1368, a parish church erected in the first half of the 14th century, and a former Renaissance inn known as Niemczówka. A number of other very attractive spots can also be encountered in neighbouring areas, including the Ethnographic Park in Tokarnia, Paradise Cave, the Regional Science and Technology Centre along with the Leonardo da Vinci Science Centre in Podzamcze, and the Fortalice in Sobków.

ul. Jędrzejowska, 26-060 Chęciny, tel. +48 41 308 00 48
biuro@zamek.checiny.pl; www.zamek.checiny.pl

JASKINIA RAJ

Wystarczy skręcić z trasy S7 kilka kilometrów, by znaleźć się w samym środku Raju – najpiękniejszej jaskini w Polsce. Natura stworzyła pod ziemią zapierający dech w piersiach kompleks korytarzy i komnat, przyozdobiony setkami stalagmitów, stalaktytów i stalagnatów o różnych kształtach i formach oraz rzadkimi pizoidami. Dla turystów udostępniona została do zwiedzenia 180-metrowa, podziemna trasa turystyczna, prezentująca ten bajkowy, podziemny świat. Przy jaskini zobaczyć można wystawę muzealną z odtworzonym obowizkiem rodziny neandertalskiej, z trzema naturalnej wielkości postaciami oraz szczątkami prehistorycznych zwierząt.

PARADISE CAVE

While travelling across the Świętokrzyski Region, it is enough to exit the E7 road to find yourself in the very centre of Paradise – the most beautiful cave in Poland, known as Paradise Cave. It forms a breathtaking natural underground complex of corridors and chambers adorned with hundreds of stalagmites, stalactites and stalagnates of various shapes and forms, and rare pisoids. This marvellous underground world is available to visitors along an underground tourist route of 180 metres. A museum display set up at the entrance to the cave features a reconstructed campsite of a Neanderthal family with three natural-size figures as well as remains of prehistoric animals.

26-060 Chęciny
ul. Dobrzęcza
tel. +48 41 346 55 18
www.jaskiniaraj.pl

PARK ETNOGRAFICZNY W TOKARNI

ETHNOGRAPHIC PARK IN TOKARNIA

26-060 Chęciny, Tokarnia 303
tel. +48 41 315 41 71, 519 467 107
www.mwk.com.pl

Muzeum Wsi Kieleckiej - Park Etnograficzny w Tokarni znajduje się przy trasie E7, prowadzącej z Kielc do Krakowa. Na 65-hektarowym obszarze zgromadzono ok. 80 najcenniejszych zabytków XVII/XIX-wiecznego budownictwa drewnianego z terenów dawnego województwa kieleckiego: zagrody wiejskie, obiekty małomiasteczkowe, budynki folwarczne, młyny wodne i wietrzne, spichlerze. Do najciekawszych można zaliczyć dwór z Suchedniowa z 1812 r., spichlerz dworski ze Złotej z 1719 r. i barokowy kościół p.w. Matki Bożej Pocieszenia z Rogowa nad Wisłą z 1761 r. Muzeum Wsi Kieleckiej organizuje w skansenie plenerowe imprezy folklorystyczne.

The Open-Air Museum of the Kielce Village – the Ethnographic Park in Tokarnia – is situated near the E7 road leading from Kielce to Kraków. Around 80 historically valuable historic wooden structures from the former Kielce Province built in the 17th/19th-centuries have been gathered on an area of 65 ha, including farmsteads, small town buildings, farm outbuildings, watermills and windmills, and granaries. The most interesting of them are the manor-house from Suchedniów (1812), the manor granary from Złota (1719), and the Baroque church of Our Lady of Consolation from Rogów on the Vistula (1761). The Open-Air Museum of the Kielce Village organises open-air folklore events.

REZERWAT GÓRA MIEDZIANKA

Rezerwat obejmuje wzniesienie Góry Miedzianka (354 m n.p.m.) oraz dwa nieczynne kamieniołomy i teren dawnej kopalni rudy miedzi, czynnej tu od XIV w. Pozostałością kopalni jest główna sztolnia Zofia, przebiegająca cały maszy góry, i Teresa oraz wiele drobnych szybków, szczelin, zapadlisk i hałd. Obok rezerwatu, na terenie dawnego budynku kopalni Bolesław znajduje się Muzealna Izba Górnictwa Kruszcowego.

MIEDZIANKA HILL RESERVE

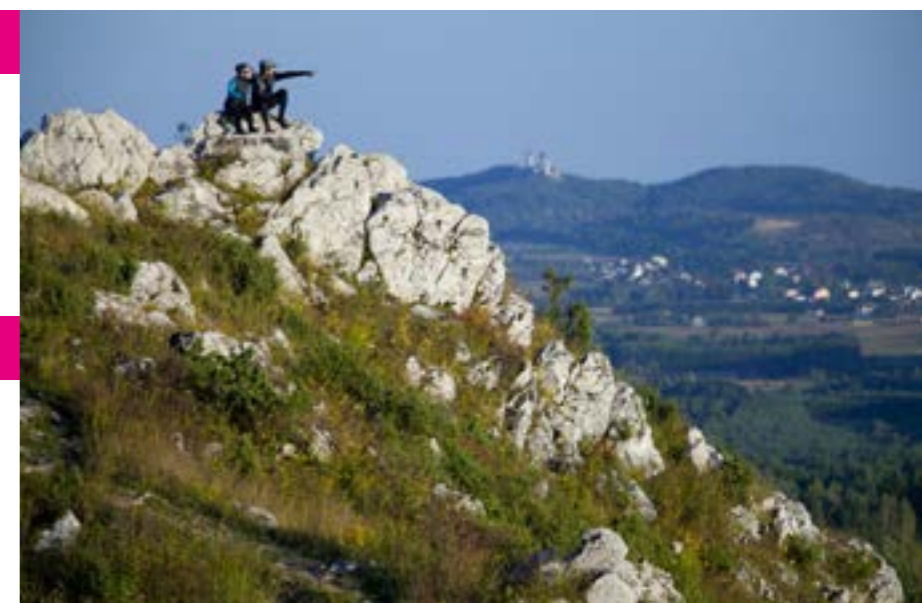
The reserve encompasses Miedzianka Hill (354 m above sea level), two closed quarries, and a former copper ore mine that had functioned there since the 14th century. The remains of the mine include the main adits Zofia, running through the entire massif of the hill, and Teresa, as well as many small shafts, pits, cavities and slag heaps. Beside the reserve, on the premises of the former mine building Bolesław, there is the Museum House of Precious Metal Mining.

DĄB BARTEK

Liczy według różnych źródeł od 700 do 1000 lat. Jak głoszą legendy, pod Bartkiem odpoczywali polscy królowie, tacy jak Bolesław Krzywousty, Kazimierz Wielki czy też Jan III Sobieski. Do dziś sędziwy Bartek imponuje swymi rozmiarami: ma 28,5 metrów wysokości, ponad 10 metrów obwodu i ponad 3 metry średnicy.

HISTORIC OAK BARTEK

According to various sources, this tree is 700-1,000 years old. A legend has it that a number of Polish kings, such as Bolesław III Wrymouth, Casimir III the Great or John III Sobieski, took a rest in the shade of Bartek. The dimensions of the ancient Bartek are also imposing today: its height is 28,5 metres, its circumference is above 10 metres and its diameter exceeds 3 metres.

Ziemia Sandomierska

Obraz Świętokrzyskiego nie jest pełny bez ziemi sandomierskiej. Jej turystycznym i historycznym centrum jest Sandomierz – polska perła architektury, królewskie miasto o ponad stu dwudziestu zabytkach z różnych epok. Do najwyższej klasy zaliczane są: średniowieczny układ urbanistyczny miasta z renesansowym ratuszem w centrum rynku oraz jeden z najstarszych obiektów ceglanych w naszym kraju – kościół Św. Jakuba. Czasy Króla Kazimierza Wielkiego (XIV wiek) pamiętają: Zamek Królewski – obecna siedziba Muzeum Zamkowego, Brama Opatowska – jedyna zachowana do dziś brama w systemie obwarowań murów obronnych oraz katedra z XIV wieku, z cennymi freskami bizantyjsko-ruskimi wewnątrz. W późnorenansowym Collegium Gostomianum z XVII

wieku od ponad 400 lat funkcjonuje jedna z najstarszych szkół średnich w kraju, a Dom Długosza – doskonale zachowany przykład gotyckiego domu mieszkalnego – mieści wewnątrz bogate zbiory Muzeum Diecezjalnego. Na turystów czeka również około 470-metrowa Podziemna Trasa Turystyczna. W okolicach Sandomierza warto odwiedzić liczące ok. 500 mln lat Góry Pieprzowe. Utworzono tu unikatowy w Europie rezerwat geologiczno-przyrodniczy, na terenie którego dominuje dzika róża i granatowo owocujące jałowce. Na uwagę zasługuje także lessowy Wąwóz Królowej Jadwigi.

Panoramę Sandomierza najlepiej podziwiać z pokładu statku w trakcie rejsu po Wiśle.

The picture of the Świętokrzyskie Province would be incomplete without the Sandomierz Region. Its tourist and historical centre is Sandomierz – a Polish gem of architecture and a royal city with over 120 monuments from various epochs. Its medieval urban layout with the Renaissance town hall in the middle of the market square and St James' Church, one of Poland's oldest brick buildings, belong to the top-class category of historic monuments. The Royal Castle, now housing the Castle Museum, the Opatów Gate – the only gate in the defensive wall system that has survived till today – and the 14th-century cathedral with valuable Russo-Byzantine frescoes, all date back to the times of King Casimir III the Great. The late-Renaissance Collegium Gostomianum (17th c.) has housed one of Poland's oldest secondary schools

for the last 400 years. The rich collections of the Diocesan Museum are sheltered by the Długosz House, which is an example of a well-preserved Gothic house from medieval times. Another attraction worth particular recommendation to tourists is the Underground Tourist Route (around 470 m in length). When going to Sandomierz, it is also worth visiting the nearby Pepper Mountains, which are around 500 million years old. A unique (on a European scale) geological and natural reserve was created there, with abundantly growing wild rose shrubs and junipers bearing navy blue fruits. Another natural attraction of Sandomierz is the loess Queen Jadwiga's Ravine. It is best to admire the panorama of Sandomierz from a ship cruising on the Vistula.

Muzeum Zamkowe w Sandomierzu /
Castle Museum in Sandomierz
ul. Zamkowa 12, 27-600 Sandomierz
tel. +48 15 644 57 57, www.zamek-sandomierz.pl

Dom Jana Długosza – Muzeum Diecezjalne /
Jan Długosz's House – Diocesan Museum
ul. Jana Długosza 9, 27-600 Sandomierz
tel. +48 15 833 26 70, www.domdlugosza.sandomierz.org

Podziemna Trasa Turystyczna w Sandomierzu /
Underground Tourist Route in Sandomierz
ul. Oleśnicka 1, 27-600 Sandomierz
tel. +48 15 832 08 43, www.sandomierskiepodziemia.eu

GÓRY PIEPRZOWE I WĄWÓZ KRÓLOWEJ JADWIGI

Góry Pieprzowe liczą około 500 mln lat. Utworzono tu unikatowy w Europie rezerwat geologiczno-przyrodniczy, na terenie którego dominuje dzika róża i granatowo owocujące jałowce. Stąd też rozciąga się piękny widok na dolinę Wisły oraz Stare Miasto. Drugim cennym obiektem przyrodniczym w Sandomierzu jest głęboki, miejscami na 10 m i długi na 500 m, lessowy Wąwóz Królowej Jadwigi. To właśnie tędy, goszcząc w Sandomierzu, przechadzała się Królowa Jadwiga.

PEPPER MOUNTAINS AND QUEEN JADWIGA'S RAVINE

The Pepper Mountains are around 500 million years old. A unique (on a European scale) geological and natural reserve was created there, with abundantly growing wild rose shrubs and junipers bearing navy blue fruits. From there unfolds a beautiful view of the valley of the Vistula and the Old Town. Another valuable natural attraction of Sandomierz is the loess Queen Jadwiga's Ravine, with a depth of up to 10 m and a length of 500 m. It was the favourite walking path of Queen Jadwiga during her stays in Sandomierz.

OPATÓW

Centrum Informacji Turystycznej, Urząd Miasta i Gminy Opatów /
Tourist Information Centre, Opatów City Hall
Plac Obrońców Pokoju 34, 27-500 Opatów, tel. 15 868 13 00

Opatów – świętokrzyskie miasto skarbów, jedno z najstarszych polskich miast. Prawa miejskie zostały nadane w 1282 r. Zadziwia niezwykle bogatą historią i nieuchwytnym czarem malowniczych zaułków, uliczek i niespotykane dużym rynkiem. Miasto Kanclerza Wielkiego Koronnego Krzysztofa Szydłowieckiego kawalera Zakonu Smoka. Dzięki unikalnej lokalizacji u podnóża Gór Świętokrzyskich stanowi idealną bazę do zwiedzania innych atrakcji regionu.

Według kronik Jana Długosza to właśnie w Opatowskiej Kolegiacie mieściła się Komandoria Templariuszy sprowadzonych do Polski przez księcia Henryka Sandomierskiego.

Warto zwiedzić Bramę Warszawską, która była częścią systemu obronnego renesansowego Opatowa ufundowanego przez Kanclerza Szydłowieckiego, kościół ojców Bernardynów na Żmigrodzie, unikatową ekspozycję w Muzeum Geodezji i Kartografii.

Znajduje się tutaj również polska perła architektury romańskiej z XIII w. – Kolegiata pw. św. Marcina Biskupa – **Pomnik Historii**, która była miejscem sejmików szlacheckich Ziemi Sandomierskiej. Niezwykłym elementem budowlany jest słynny Lament Opatowski.

Ponadto jest tutaj jedna z najdłuższych Podziemnych Tras Turystycznych, powstała na bazie XV w. labiryntu piwnic kupieckich na 3 poziomach. Około 500 m trasę wypełniają ekspozycje dotyczące historii miasta.

Opatów to też unikalne smaki. Można tu zakosztować lokalnego dziedzictwa kulinarnego, degustując wina powstające w tutejszych winnicach, zasmakować w słynnych pączkach u Szarego, zakupić i delektować się tradycyjną Krówką Opatowską czy skosztować gęsiny w Miodowym Młynie.

One of the oldest Polish cities with municipal rights granted in 1282, Opatów is known as a town of treasures. It captivates visitors with its rich history and elusive charm of picturesque alleyways, narrow streets and an unusually large market square. Thanks to its unique location at the foot of the Świętokrzyskie Mountains, it is the ideal base for exploring the region's attractions.

According to the chronicler Jan Długosz, it was the Opatów Collegiate Church that was home to Knights Templar, brought to Poland by Prince Henryk Sandomierski.

Take the time to see the Warsaw Gate, part of the Renaissance-era defences of the town funded by Chancellor Szydłowiecki, along with the Bernardine church in Żmigród and the captivating exhibition in the Museum of Geodesy and Cartography.

A true pearl of Romanesque architecture from the 12th century, the Collegiate Church of St. Martin is famous for a precious Renaissance bas-relief known as the Opatów Lamentation.

The city boasts one of the longest underground tourist routes, based on a 15th century system of cellars situated on three levels. Stretching out over 500 metres, the route features exhibitions showing the city's history. Opatów is also a place of unique flavours. Enjoy its culinary heritage by tasting the wines of the local vineyards, the famous doughnuts from "U Szarego", the traditional Krówka fudge and exquisite goose at the Miodowy Młyn restaurant.

KLIMONTÓW

Klimontów to miasteczko, którego dzieje sięgają XIII w. Wśród najcenniejszych obiektów Klimontowa należy wymienić monumentalny kościół św. Józefa ufundowany przez kanclerza Jerzego Ossolińskiego w poł. XVII w. i zbudowany według projektu Wawrzyńca Senesa. W I poł. XVIII w. powstał dominikański zespół klasztorny pod wezwaniem św. Jacka. W Klimontowie zachowała się także pochodząca z XIX w. synagoga. Tu urodził się Bruno Jasieński, właściciel Wiktor Zysman, pisarz, czołowy przedstawiciel polskiego futuryzmu.

Klimontów is a small town which has existed since the 13th century. Its most valuable historic buildings include a splendid church of St Joseph founded by the chancellor Jerzy Ossoliński in the middle of the 17th century and built according to a design by Laurence Senes. In the first half of the 17th century, the Dominican monastery complex of St Hyacinth was built. Another important building that has survived in Klimontów is a 19th-century synagogue. It is the birthplace of Bruno Jasieński (born Wiktor Zysman) – a writer and the leader of the Polish futurist movement.

KOPRZYWNICA

Koprzywnica, leżąca w dolinie rzeki Koprzywianki, swą sławę zyskała dzięki rezydującym tu niegdyś Cystersom. Ich opactwo zostało gruntownie przebudowane w XVIII wieku. Romańska świątynia posiada nadbudowane z cegły gotyckie szczyty oraz dobudowane w okresie baroku: zakrystię, kaplicę, zachodnią fasadę z kruchtą i wieżę na sygnaturkę w kształcie kielicha zwanego „kulawką”. Bardzo efektownie prezentuje się, widoczne w całym kościele, sklepienie krzyżowo-żebrowe oraz gotyckie malowidła.

Located in the valley of the Koprzywianka river, Koprzywnica owes its fame to the Cistercians who lived here in the past. Founded by Mikołaj Bogoria around 1183, their abbey was totally reshaped in the 18th century. The Romanesque temple has Gothic tops made of brick. The sacristy, the chapel, the western front with a vestibule and the cup-shaped ave-bell were added during the Baroque period. Very impressive are the Gothic frescoes and cross-ribbed vaults visible in every part of the church.

ZAWICHOST

Zawichost to miasto królewskie położone na wczesnośredniowiecznym szlaku ruskim z zachodniej Europy na wschód, usytuowane nad historyczną przeprawą przez Wisłę. Do dziś można podziwiać wzniesiony w latach 1244-1257 kościół pofranciszkański pw. św. Jana Chrzciciela. Ufundowana przez księcia Bolesława Wstydliwego świątynia wraz z klasztorem stanowiła wiano dla jego siostry księżnej Salomei, która wstąpiła do zakonu Klarysek i osiadła w Zawichoście. Był to pierwszy klasztor Klarysek w Polsce.

Located near the historical river crossing of the Vistula, which served merchants travelling from western Europe to the Russian lands in the early Middle Ages, Zawichost used to be a royal town. The former Franciscan church of St John the Baptist erected in the years 1244-1257 can be admired till today. Founded by Prince Bolesław V the Chaste, the church and the nunnery were the dowry of the prince's sister Salome, who joined the nuns of the order of St Clare and settled in Zawichost. It was the first seat of the order in Poland.

ZAMEK KRZYŻTOPÓR W UJEŹDZIE

Zamek Krzyżtopór w Ujeździe to jeden z dziewięciu Pomników Historii w woj. świętokrzyskim. Wybudowany w latach 1621-1644 na wzór włoskich rezydencji w stylu palazzo in fortezza, mimo że teraz to tylko ruina do dziś zachwyca każdego kto go odwiedzi. Zastąpił w świecie swoim przepychem i zamiłowaniem fundatora do astrologii – Krzysztofa Ossolińskiego. Zamek wybudowano na planie pięciokąta. Wieża ośmioboczna kończąca oś widokową zamku wg legendy to właśnie w wieży ośmiobocznej był szklany strop tzw. akwarium, które można było podziwiać z dwóch pięter. Zamek zastąpił również ze stajni, które wyposażone były w kryształowe lustra i marmurowe żłoby, które miały mieścić 100 koni.

W sezonie turystycznym organizowane są imprezy o tematyce historycznej. Od kwietnia do listopada organizowane są nocne zwiedzania standard oraz premium. Dla grup zorganizowanych zamek ma w swojej ofercie warsztaty edukacyjno-artystyczne oraz lekcje historyczne przybliżające historię zamku.

Podczas zwiedzania warto pobrać darmową aplikację, która pokazuje jak mógł wyglądać zamek w czasach świetności. W zamku mieści się sklepik z pamiątkami oraz kawiarnia.

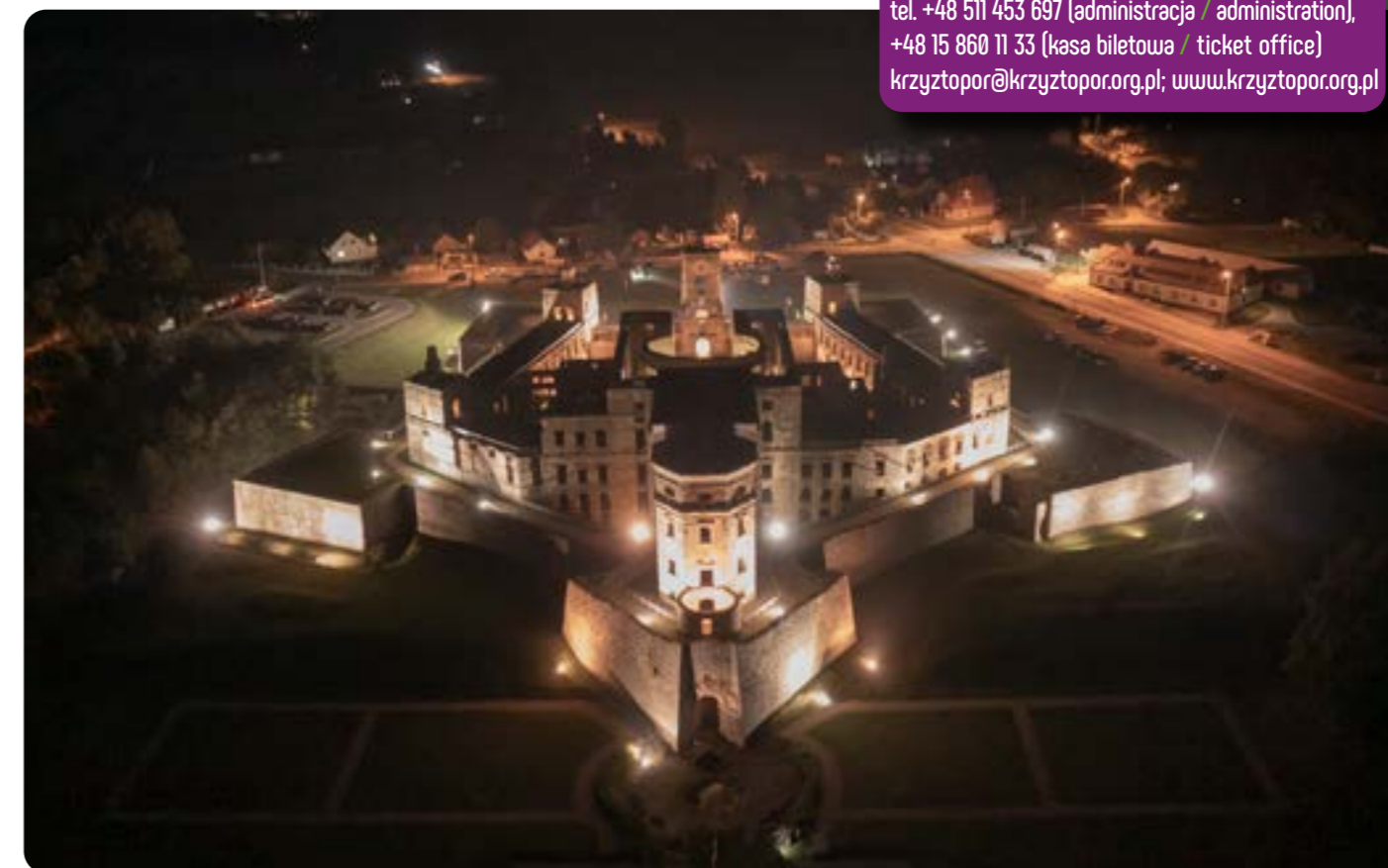
KRZYŻTOPÓR CASTLE IN UJAZD

The Krzyżtopór Castle in Ujazd is one of nine monuments of history in the Świętokrzyskie Voivodeship. Built in the years 1621-1644 in the style of the palazzo in fortezza Italian residences, it takes the visitors' breath away even though it is only a ruin today. The castle became famous for its splendour and the passion of its founder, Krzysztof Ossoliński, for astrology. It was built on the plan of a pentagon. According to legend, the octagonal tower was topped with a glass ceiling, a so-called aquarium, which could be admired from two floors below. The castle was also famous for its stables for 100 horses, equipped with crystal mirrors and marble mangers.

During the tourist season, events focusing on history are organised. From April to November, visitors can enjoy standard and premium night-time tours. For organised groups, the castle offers educational and artistic workshops as well as classes presenting the history of the building.

During the tour, you can download a free app that shows how the castle could have looked in its heyday. Last but not least, the castle has a souvenir shop and a café.

Ujazd 73, 27-570 Iwaniska
tel. +48 511 453 697 (administracja / administration),
+48 15 860 11 33 (kasa biletowa / ticket office)
krzyztopor@krzyztopor.org.pl; www.krzyztopor.org.pl

Ziemia Ostrowiecka

Ziemia Ostrowiecka zajmuje malowniczy obszar nad rzeką Kamienną w północno-wschodniej części województwa. Bardzo cenne są tu obiekty związane z budownictwem przemysłowym i starożytnym górnictwem. Zabytki architektury reprezentujące style od romańskiego po klasycyzm tworząc jedyny w swoim rodzaju klimat krajobrazu kulturowego. To także niezwykle atrakcyjny przyrodniczo region z unikatowymi formami krajobrazowymi.

Niedaleko Ostrowca, w **Nietulisku Dużym**, możemy zobaczyć ruiny hal walcowni drobnej. To pozostałości zakładu stanowiącego ostatnie ogniwo tak zwanego ciągłego zakładu fabryk żelaznych nad Kamienną. Obecnie walcownia żelaza jest cennym zabytkiem techniki, którego największą wartość stanowi kompletnie zachowany historyczny układ wodny.

OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI

Ostrowiec Świętokrzyski kojarzy się przede wszystkim z przemysłem metalurgicznym. Dziś możesz tu pochodzić po parku miejskim i niewielkim zabytkowym centrum. Polecamy również zobaczyć pięknie zrewitalizowany Ostrowiecki Browar Kultury. To obiekt z duszą łączący ponad stuletnią tradycję z nowoczesnością. Dziś pod jednym dachem działalność prowadzą tu najważniejsze instytucje kultury w Ostrowcu Świętokrzyskim - Miejska Biblioteka Publiczna, Biuro Wystaw Artystycznych oraz Miejskie Centrum Kultury. Efekt tej tytanicznej pracy warto oglądać szczególnie wieczorem, gdy podświetlenie budynku rzuca na jego ściany efektowne cienie skrywające zakamarki i odsłaniające fakturę cegły. Warto przyjść tu na koncert, wystawę lub po prostu na coś pysznego w kawiarni „Zmiana Klimatu”.

Ostrowiec Świętokrzyski is mainly associated with the metal industry. Today you can walk through the town park and the small historic centre. But we especially recommend visiting the beautifully revitalised Ostrowiecki Browar Kultury. It is a building with soul, combining more than a hundred years of tradition with modernity. Today, the most important cultural institutions in Ostrowiec Świętokrzyski - the Municipal Public Library, the Artistic Exhibition Office and the Municipal Cultural Centre - operate here under one roof. The effect of this titanic work is particularly worth seeing in the evening when the illumination of the building casts spectacular shadows on its walls, and revealing numerous nooks and crannies and the texture of the bricks. It is worth coming here for a concert, an exhibition or just for something delicious at the „Changing Climate” café.

The Ostrowiec Region occupies the picturesque area of the valley of the Kamienna river in the north-eastern part of the Świętokrzyskie Province. Objects connected with industrial building and ancient mines are of particular value here. Architectural monuments representing successive styles (from Romanesque art to Classicism) create a unique climate of cultural landscape.

It is also a region with unusually attractive nature and unique landscape forms. Near Ostrowiec, in Nietulisko Duże, we can see ruins of the halls of a fine section mill. These are the remains of a plant that served as the final link of the “continuous plant of iron factories” on the Kamienna river. Today the iron mill is a valuable technological monument, whose biggest value is the historic water system that has survived in its entirety.

ŻYWE MUZEUM PORCELANY W ĆMIELOWIE

Ćmielów słynie z produkowanej tu najwyższej jakości porcelany. Porcelanowe figurki ćmielowskie, są wytwarzane ręcznie z oryginalnych form z lat 60. XX w. Odniosły one ogromny, światowy sukces i szczytą się nimi galerie sztuki w Nowym Jorku, Chicago, Paryżu czy Londynie.

W 2005 roku na terenie dawnej Wytwórni Porcelany ŚWIT powstało pierwsze w Polsce Żywe Muzeum Porcelany. Podczas zwiedzania z przewodnikiem można m.in. zapoznać się z procesem ręcznej produkcji porcelany, dowiedzieć się, z czego się ją produkuje, jaka jest różnica między ceramiką a porcelaną i co wspólnego z jej wyrobem ma sok z buraka. Zwiedzający mogą wszystkiego dotknąć i spróbować. Podczas Warsztatów Porcelanowych uczestnicy mogą samodzielnie wykonać różę z masy porcelanowej lub pomalować porcelanową figurkę, kubek lub filiżankę pod okiem doświadczanego instruktora. Po zajęciach każdy zabiera swoje dzieło ze sobą.

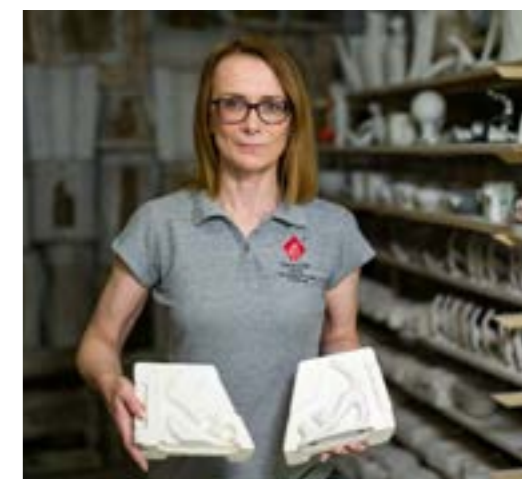
Przy muzeum działają także Wystawa Starej Porcelany z historycznymi eksponatami, wystawy obrazów i ikon na porcelanie oraz Galeria sztuki współczesnej van Rij.

THE EXPERIENCE MUSEUM OF PORCELAIN IN ĆMIELÓW

Ćmielów is famous for the highest quality porcelain. The most recognizable are figurines created in the 1960s, contemporary they are manufactured using original models and forms. They achieved a great success all over the world, you can find them in galleries in New York, Chicago, Paris or London.

In 2005, in the building of the former “ŚWIT” Porcelain Manufactory, the Experience Museum of Porcelain in Ćmielów were created. During guided tours, you can learn about the traditional, manual methods of porcelain production and decoration. Find out the answers to such intriguing questions as: “What’s the difference between ceramics and porcelain?” or “What does beet juice have to do with the production of porcelain?” During Porcelain Workshops, you can make a porcelain rose or paint by hand a porcelain figurine, mug or cup (under instructor supervision). After classes, everyone takes their work with them.

Other attractions include the Exhibition of Old Porcelain with historical exhibits, exhibitions of paintings and icons on porcelain and the Van Rij Gallery of Contemporary Art.

ul. Sandomierska 243, 27-440 Ćmielów
tel. +48 535 588 960 lub +48 15 861 20 21
turystyka@cmielow.com.pl
www.turystyka.cmielow.com.pl

MUZEUM HISTORYCZNO-ARCHEOLOGICZNE W OSTROWCU ŚWIĘTOKRZYSKIM

Ostrowieckie muzeum zaprasza na niezwykłą podróż do przeszłości. Odwiedzając oba oddziały muzeum oraz biorąc udział w rozmaitych wydarzeniach, macie okazję poznać nie tylko dzieje Ziemi Ostrowieckiej, ale także tajemnice pradziejowego świata.

W Muzeum Archeologicznym i Rezerwacie Krzemionki czeka na Was trasa turystyczna ukazująca kopalnie krzemienia pasiastego sprzed 5000 lat! Krzemionkowskie podziemia są jedynym takim obiektem na świecie otwartym dla szerszej publiczności. Krzemionki od 1994 r. są Pomnikiem Historii, a w 2019 r. trafiły na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO.

Warto odwiedzić także zabytkowy Pałac Wielopolskich w Częstocicach. Pałac zaprojektowany przez architekta Leandro Marconiego w stylu eklektycznym powstał pod koniec XIX w. dla Marii i Zygmunta Wielopolskich, ówczesnych właścicieli dóbr ostrowieckich. We wnętrzach z epoki oglądać można ekspozycje stałe i czasowe. Pałac otoczony jest zabytkowym parkiem. Na jego obszarze znajduje się wielokulturowe stanowisko archeologiczne.

HISTORICAL AND ARCHAEOLOGICAL MUSEUM IN OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI

The Ostrowiec museum invites you on an extraordinary journey back in time. A visit to both parts of the museum gives you the opportunity to learn not only the history of the Ostrowiec land, but also the secrets of prehistory.

In the Archaeological Museum and the Krzemionki Reserve, you will find a tourist route showcasing striped flint mines from 5,000 years ago! The underground route is unique on a global scale: nowhere else in the world can you find anything quite like it open to the public. In 1994, Krzemionki was officially declared a Monument of History, and in 2019 it was listed as a UNESCO World Heritage Site.

Another site well worth visiting is the historic Wielopolski Palace in Częstocice. Designed by architect Leandro Marconi in the eclectic style, it was built in the late 19th century for Maria and Zygmunt Wielopolski, the then owners of the Ostrowiec estate. In the historic interiors, you can see permanent and temporary exhibitions. The Palace is surrounded by a historic park with an interesting tree stand. There is a multi-cultural archaeological site located within its area

www.muzeumostrowiec.pl

Muzeum Archeologiczne i Rezerwat Krzemionki /
Archaeological Museum and Krzemionki Reserve
Sudół 135a, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski
tel. +48 41 260 55 50; sekretariat@krzemionki.info

Pałac Wielopolskich w Częstocicach /
Wielopolski Palace in Częstocice
ul. Świętokrzyska 37, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski
tel. +48 41 265 36 51; sekretariat@muzeumostrowiec.pl

BAŁTÓW – KOMPLEKS TURYSTYCZNY

Najchętniej odwiedzana atrakcja w woj. świętokrzyskim. Bałtów to rodzinne miejsce pełne radości i przygód, gdzie różnorodność tematyczna zaskoczy każdego gościa. W JuraParku odkryjesz tajemniczy świat dinozaurów, w Prehistorycznym Oceanarium poznasz morski świat sprzed milionów lat, a wybierając się na safari po Zwierzyńcu, przeżyjesz prawdziwą dziką przygodę! Rodzinnej rozrywki dostarczy Park Zabaw, Gondwana - kreatywny plac zabaw o tematyce paleontologicznej, Sabatówka Wioska Czarownic czy Kino Emocji Cinema 5D. Młośnicy historii zachwycą się „Polską w Miniaturze” oraz nową atrakcją pn. „Słowiańskie Wzgórze”. Na terenie kompleksu znajduje się również pierwszy w Polsce browar tematyczny. Z okazji 20-lecia JuraParku w 2024 roku czekać będzie na Was wiele nowości i niespodzianek.

Bałtów zimą to nowoczesny ośrodek narciarski „Szwajcaria Bałtowska” oferujący 5 tras zjazdowych, wypożyczalnię, szkółkę narciarską oraz naturalne kryte lodowisko. Najmłodsi mogą odwiedzić Wioskę Świętego Mikołaja. Na terenie obiektu działa całoroczna baza noclegowa oraz punkty gastronomiczne. Zatrzymaj się na dłużej w Bałtowie – czerp radość z odkrywania!

BAŁTÓW TOURIST COMPLEX

The most visited attraction in the Świętokrzyskie Voivodeship, Bałtów is a family place full of joy and adventure, where the diversity of themes will surprise you. In the JuraPark, you'll meet the majestic and mysterious dinosaurs, in the Prehistoric Oceanarium, you'll discover the marine world of millions of years ago, while the Zoo Safari will be a true adventure among wildlife! For family fun head to the amusement park, the paleontology-themed creative playground called Gondwana, the Sabatówka Witches' Village or the 5D Cinema of Emotions. History buffs will love "Poland in Miniature" and the new attraction known as "The Slavic Hill". The complex also boasts the first theme brewery in Poland. As JuraPark celebrates its 20th anniversary in 2024, there will be many exciting surprises waiting for you.

In winter, Bałtów turns into a modern ski resort called the Bałtów Switzerland, with five slopes, a ski rental facility, a skiing school, and a natural indoor ice-skating rink. St. Nicholas Village will surely provide excitement for the youngest visitors. All-year accommodation and food venues are located within the complex. Stay longer in Bałtów and enjoy exploring its riches!

Bałtów 8a, 27-423 Bałtów
tel. +48 41 310 10 13
rezerwacja.bałtów@jurapark.pl
www.juraparkbałtów.pl

Ziemia Staszowska

Ziemia Staszowska to obszar, gdzie spotkać można wiele ciekawych krajobrazowo miejsc i interesujących architektonicznie obiektów. Ten teren to niezwykle połączenie form i kontrastów – są tu zarówno malownicze wzniesienia, jak i liczne jeziora i rzeki. To region o bardzo bogatym dziedzictwie kulturowym, pełen zamków, dworów, kościołów, ale także pełen śladów gospodarczej przeszłości. Sercem regionu jest **miasto Staszów**, dla którego najbardziej charakterystycznym elementem architektonicznym jest zabytkowy rynek z dawnymi kramnicami, pełniącymi niegdyś funkcję bliźniaczą do krakowskich sukienic. W mieście znajduje się kilka bardzo cennych zabytków m.in. kościół Św. Bartłomieja z 1343 r. wraz z renesansową kaplicą Matki Boskiej Różańcowej oraz XVIII-wieczny ratusz. Zabytkowy jest także układ architektoniczny rynku i przyległych ulic, gdzie można znaleźć przykłady dawnej architektury małomiasteczkowej i przemysłowej.

WIŚNIOWA

Kilka kilometrów od Staszowa znajduje się Wiśniowa – „wieś z sercem”. W niewielkim kościele, wybudowanym w 1680 roku przez kanclerza koronnego hrabiego Karola Tarła, w prezbiterium, za płytą wykonaną z czarnego marmuru spoczywa serce ks. Hugona Kołłątaja – wybitnego twórcy Konstytucji 3 Maja. Ciekawym zabytkiem w Wiśniowej jest także sięgający I połowy XVIII wieku pałac, na którego frontonie widnieją herby Kołłątajów z kotwicą. W jego wnętrzu znajduje się dziewiętnastowieczna klatka schodowa nawiązująca do baroku oraz portyk z sześciu kolumn toskańskich. W pałacu mieści się Izba Pamięci ks. Hugona Kołłątaja oraz jego gabinet. Można tu zobaczyć dokumenty wydane za życia sławnego Polaka oraz pogłębić wiedzę na jego temat i Konstytucji 3 Maja.

A few kilometres away from Staszów lies Wiśniowa, a place sometimes referred to as “the village with a heart”. In the presbytery of a small church, built in 1680 by Count Karol Tarło, the Crown Chancellor, a black marble plaque marks the resting place of the heart of Fr. Hugo Kołłątaj – a distinguished co-author of Poland’s first constitution, the Constitution of 3rd May 1791. Another interesting historical landmark in Wiśniowa is a palace dating back to the first half of the 18th century, the entrance of which is adorned with the Kołłątaj coat-of-arms featuring an anchor. Inside is a 19th-century staircase with Baroque influences, and a portico with six Tuscan columns. The palace houses the Hugo Kołłątaj Memorial Room and also his study, where visitors can see documents issued during the lifetime of this famous statesman and learn more about him and the Constitution of 3rd May.

The Staszów Region is an area abounding in interesting landscapes and architectural objects. It represents an extraordinary combination of forms and contrasts, including picturesque hills, as well as many lakes and rivers. It is a region with a very rich cultural heritage, full of castles, manor-houses, churches as well as traces of the economic past. The heart of the region is the town of Staszów; its most characteristic architectural element is the historic market square with former tenement houses called kramnice, whose function was similar to that of the Sukiennice (Cloth Hall) in Kraków. In Staszów there are a number of very valuable monuments, including the church of St Bartholomew (1343) with a Renaissance chapel of Our Lady of the Rosary and the 17th-century town hall. The architectural layout of the Market Square and adjacent streets is also historic – it contains examples of old small-town and industrial architecture.

PAŁAC POPIELÓW W KUROZWĘKACH

Zamek z XIX wieku, przez stulecia przebudowywany. Obecnie szlachecki pałac, który nigdy w swej długiej historii nie został sprzedany – był dziedziczony po mieczu lub kądzieli przez rody Kurozwęckich, Lanckorońskich, Sołtyków i obecnych Popielów. W 2023 roku zakończony został remont, dzięki któremu pałac odzyskał swój historyczny wygląd. Fosa wokół pałacu została wypełniona wodą, sala balowa i pozostałe salony na I piętrze odzyskały wystrój z czasów, kiedy w pałacu gościł król August Poniatowski. Na poddaszu pałacu powstało Muzeum Cztery Rodziny, w którym poznają Państwo historię miejscowości, pałacu i rodów, które go zamieszkiwały.

Pałac to nie jedyna atrakcja jaka czeka na Państwa na naszym terenie:

- jedyne w Polsce stado bizonów liczące ok.80 sztuk
- labirynt w kukurydzy o powierzchni 4,5 ha
- labirynt bukowy o powierzchni 0,3 ha
- park w stylu angielskim
- plac zabaw dla dzieci

Polecamy także nasz hotel, kawiarnię i restaurację. Oferujemy tradycyjne dania kuchni polskiej, przygotowywane zawsze ze świeżych produktów oraz jedyne w Polsce dania z mięsa bizona.

Zapraszamy do Browaru Popiel z wyśmienitym piwem warzonym na miejscu. Odwiedź nas!

POPIEL PALACE IN KUROZWĘKI

Originally from the 14th century, the palace has undergone remodelling throughout the centuries. Today, it has the form of a noble residence. During its long history, it has never been sold: it went from generation to generation as a paternal or maternal inheritance of the Kurozwęcki, Lanckoroński, and Sołtyk families, and finally the present owners, the Popiel family. In 2023, its latest renovation was completed, thanks to which the palace regained its historical appearance. The moat around it was filled with water, while the ballroom and other rooms on the first floor were arranged with décor from the time when King August Poniatowski was staying in this noble residence. In the attic of the building, the Four Families Museum was created, where you will learn about the history of the town, palace, and families that inhabited it.

The palace is not the only attraction waiting for you on the grounds. Prepare to see:

- the only herd of American bison in Poland, with around 80 animals
- a 4.5 ha corn maze
- a 0.3 ha beech maze
- an English-style park
- a playground for children

We also recommend our hotel, café and restaurant. The menu features traditional Polish dishes, always prepared from fresh products, and – as the only place in the country – bison meat dishes.

We also invite you to the Popiel Brewery with delicious beer brewed on site. Come and visit us!

ul. Zamkowa 3, Kurozwęki, 28-200 Staszów
tel. +48 15 866 72 72, +48 15 866 72 71
repcja@kurozweki.com
www.kurozweki.com
www.browarpopiel.pl
www.stadninaconi.com

MUZEUM ŚLIWKI MANUFATURA ŚLIWKI W CZEKOLADZIE

Zapraszamy Cię w wyjątkową, pyszną śliwkowo-czekoladową podróż! Poznasz tu historię śliwki i jej wspaniały smak! To pierwsze na świecie multimedialne Muzeum Śliwki!

To najprawdopodobniej tutaj rozpoczęła się historia sadownictwa w Polsce. Dowiedz się, jak tworzona jest słynna polska pralina – śliwka w czekoladzie i zobacz jej historyczną linię produkcyjną.

Podczas wizyty w Muzeum Śliwki spróbujesz wyjątkowych produktów wykonanych ze śliwek. Praliny, powidlą – to oczywiście, a czy próbowałeś kiedyś śliwkowego keczupu? Jest pyszny! Zapewniamy!

W trakcie warsztatów kulinarnych poznasz tajniki robienia czekolady i przygotujesz osobiście łakocie, które zabierzesz ze sobą. Masz do wyboru jeden z trzech programów tematycznych.

Nasze śliwkowe sady to odpoczynek od miejskiego zgiełku i absolutny relaks. Szczególnie polecamy spacer w wiosną podczas Szydłowskiego Festiwalu Natury, kiedy wszystkie drzewa kwitną.

Spotkajmy się w Muzeum Śliwki. Manufaktura Śliwki w czekoladzie!

PLUM MUSEUM MANUFACTURE OF PLUMS IN CHOCOLATE

Come and join us on a unique plum-and-chocolate journey! Learn the history of the plum and enjoy its wonderful taste! Welcome to the world's first interactive Plum Museum!

It is most likely here that the history of orchards in Poland began. Find out how the famous Polish praline – the plum in chocolate – is manufactured, and see its historic production line.

During your visit to the Plum Museum, you can try unique products made of plums. Pralines, preserves – these are almost taken for granted, but have you ever tried plum ketchup? It's delicious! Don't just take our word for it, try it yourself!

During the culinary workshops you will learn the secrets of making chocolate and prepare in person the sweets that you'll take home. There are three workshop themes to choose from.

Our plum orchards are a break from the hustle and bustle of city life, offering absolute relaxation. We especially recommend walks in the spring during the Szydłów Nature Festival, when all the trees are in bloom.

Meet us at the Plum Museum. Manufacture of plums in chocolate!

Stary Ratusz, Rynek 21, 28-225 Szydłów
tel. + 48 518 921 980 + 48 502 417 088
rezerwacje@muzeumsliwki.pl
www.muzeumsliwki.pl

SZYDŁÓW

Miasteczko Szydłów to jeden z najciekawszych celów turystycznych w świętokrzyskim ze względu na wybitne walory historyczne. Znajduje się tu najlepiej zachowany na terenie dawnego Królestwa Polskiego pierścień kamiennych murów obronnych wraz z Bramą Krakowską z czasów Kazimierza Wielkiego, dwa XIV-wieczne kościoły, w tym jeden fundacji królewskiej. Ponadto jest tutaj również unikatowy pałac królewski wzniesiony za czasów Władysława Jagiełły. To jedyna, nieprzekształcona w późniejszych czasach, średniowieczna siedziba królów polskich, którą można oglądać do dziś. W Muzeum Zamków Królewskich znajdują się makiety zamków, doskonale odwzorowane figury wł. królów, a także najstynniejszego polskiego rycerza: Zawiszy Czarnego. Całość uzupełnia bogata warstwa multimedialna. Dodatkowo w Szydłowie można zwiedzić jedną z najstarszych synagog w Polsce (XVI w.) oraz ruiny szpitala i kościoła św. Ducha z XVII w. Miasteczko zwane jest „stolicą śliwki” ze względu na tysiące hektarów sadów rozciągających się dookoła Szydłowa.

The historic town of Szydłów is one of the most interesting tourist destinations in the Świętokrzyskie Voivodeship. It has the best preserved ring of stone defence walls in the former Kingdom of Poland, together with the Kraków Gate from the times of King Kazimierz the Great and two 14th-century churches, including one of royal foundation. The royal palace built in the days of King Władysław Jagiełło is unique. It is the only medieval residence of Polish kings you can see today which has not been remodelled in later styles. The Royal Castles Museum displays scale models of castles, perfectly rendered figures of the above-mentioned kings and of the most famous Polish knight, Zawisza Czarny. A rich multimedia layer completes the package. In addition, Szydłów is home to one of the oldest synagogues in Poland (16th century) and the ruins of the hospital and church of the Holy Spirit from the 17th century. The town is also called the “plum capital” due to the thousands of hectares of orchards stretching around Szydłów.

Punkt Informacji Turystycznej / Tourist Information Point
ul. Staszowska 12, 28-225 Szydłów, tel. +48 41 354 53 13
gck@szydlow.pl, www.odkrywaj.szydlow.pl

PUSTELNIA ŻŁOTEGO LASU W RYTWIANACH

Historia klasztoru kamedułów w Rytwianach zaczyna się 27 sierpnia 1617 r. gdy Kapituła Generalna Kongregacji zatwierdziła fundację braci Tęczyńskich. Była to, po krakowskiej, druga pustelnia tego zakonu w Polsce. Przez ponad dwa wieki klasztor promieniował duchowością kontemplacyjną opartą na trzech filarach: milczeniu, modlitwie, samotności, a w burzliwych dziejach ojczyzny trwał jako opoka polskości i chrześcijańskich wartości. Po kasacie, gdy mnisi opuścili na zawsze pustelnię, klasztor podpadł materialnie, ale zachowały się najcenniejsze dzieła malarstwa, rzeźby i architektury włoskich mistrzów baroku. Obecnie, odnowiony, klasztor jako współczesna pustelnia zaprasza gości po ciszę i kontemplację wśród otaczających lasów i ogrodów, jak też pięknej barokowej świątyni, Galerii Kamedulskiej czy muzeum serialu „Czarne chmury”. Pokamedulskie cele i refektarz zapraszają zarówno osoby indywidualne, jak też grupy pielgrzymkowe i turystyczne.

28-236 Rytwiany, ul. Klasztorna 25
tel. + 48 15 864 77 95; www.pustelnia.com.pl

GOLDEN FOREST HERMITAGE IN RYTWIANY

The history of the monastery of the Camaldolese order in Rytwiany began on 27 August 1617, when the General Chapter of the Congregation approved the foundation of the Tęczyński brothers. That was the second hermitage of this order in Poland after the one established in Kraków. For more than two centuries, the monastery radiated contemplative spirituality based on three pillars: silence, prayer and solitude, and persisted as a stronghold of Polish identity and Christian virtues in the turbulent history of the Homeland. After the cassation of the convent, when monks left the hermitage, the financial condition of the monastery deteriorated, but the most valuable paintings, sculptures and architectural works by Italian Baroque artists have survived. Today, the renovated monastery as a modern hermitage invites visitors to find silence and contemplation both in the surrounding forests and gardens and in the beautiful Baroque temple, the Camaldolese Gallery or the museum of the TV series 'Czarne chmury' [Black Clouds]. Former Camaldolese cells and the refectory invite both individual persons and groups of pilgrims and tourists.

GOLEJÓW

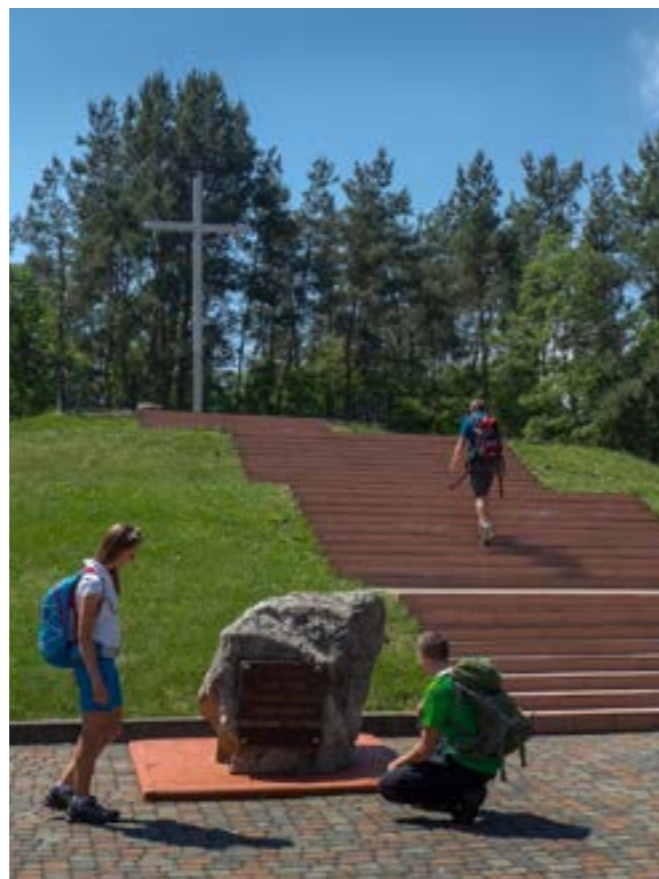
Pojezierze Staszowskie, Małe Mazury czy Golejowska Wenecja to jedne z kilku określeń dla niezwykłego kompleksu kilkudziesięciu jezior i oczek wodnych położonych w Lasach Golejowskich, zaledwie 4 km od centrum Staszowa. Jednym z największych jezior jest Duży Staw o powierzchni 3,6 ha, nad którym zlokalizowane są ośrodki wypoczynkowe oraz baza gastronomiczna. Jezioro to jako jedyne pełni rolę kąpieliska z podziałem na brodzik i baseny oraz funkcję rekreacyjno-turystyczną z bogatą wyposażalnią sprzętu wodnego. Golejów to także raj dla wędkarzy, bowiem wokół jeziora zlokalizowanych jest kilka pomostów wędkarskich. Nie lada ciekawostką są niewielkie, przemieszczające się po jeziorach, pływające wyspy. Golejów to wymarzone miejsce na spędzenie wakacji.

The Staszów Lake Region, Little Masuria, or Golejów's Venice are only some of the terms used to define the unusual complex of a few dozen lakes and small water bodies located in the Golejów Forests, only 4 km from the centre of Staszów. One of the biggest lakes is the Big Pond with an area of 3.6 ha, on which resort centres and food outlets are located. It is the only lake which serves as a bathing place, and is divided into a wading pool and swimming pools, fulfilling a recreational & tourist function with the possibility of hiring many items of water equipment. Golejów is also a paradise for anglers, with a number of angling platforms located around the lake. Small floating islands moving across lakes are noteworthy, too. Golejów is an ideal holiday destination.

POŁANIEC

Połaniec posiada bogatą historię sięgającą XI wieku, a znaczącą rolę odegrali w niej Tatarzy. W wyniku walk z nimi miasto zostało kilkakrotnie zniszczone. Dziś warto zwiedzić tu zespół kościoła parafialnego pw. św. Marcina z XIX wieku, z barokową kaplicą Matki Bożej Różańcowej z XVIII wieku oraz bożnicę z tegoż wieku. Tutaj wygłosił swój uniwersał Tadeusz Kościuszko, a w miejscu, gdzie obozowało jego wojsko, został usypany kopiec. Corocznie odbywają się tu obchody ogłoszenia Uniwersału Połanieckiego. W Połaniu znajduje się jedna z największych w Polsce elektrowni oraz nowoczesna, kryta pływalnia „Delfin”.

Połaniec has a rich history dating back to the 11th century. A significant role in the development of the town was played by the Tatars. As a result of numerous fights conducted with them, the town was destroyed several times. Today, a complex of the parish church of St. Martin of the nineteenth century, the Baroque chapel of Our Lady of the Rosary and the synagogue of the eighteenth century are among the most interesting monuments worth visiting in Połaniec. Here Tadeusz Kosciuszko delivered his famous proclamation and in the place where he camped with his army a commemorative mound was erected. Every year, celebrations commemorating the proclamation are held in Połaniec. The town is also the seat of one of the largest power plants in Poland and a modern, indoor swimming pool „Delfin”.

CHAŃCZA

Doskonałe warunki do letniego wypoczynku oraz uprawiania sportów wodnych zapewnia zbiornik Chańcza na rzece Czarnej Staszowskiej. Powierzchnia lustra wody sięga tu blisko 500 hektarów, a jego głębokość wynosi średnio od 11 metrów w pobliżu tamy, do poniżej 3 m w części północnej. Co roku w okresie letnim zjeżdżają tu tłumy miłośników windsurfingu, żeglowania oraz amatorzy plażowania i słonecznych kąpeli.

Ideal conditions for summer relaxation and water sports are provided by the Chańcza reservoir on the Czarna Staszowska river. The water table area reaches almost 500 ha here, and its average depth ranges from 11 metres near the dam to below 3 metres in the northern part. Every summer, the reservoir attracts crowds of enthusiasts of windsurfing, sailing, beach recreation and sun-bathing.

Ziemia Pińczowska

Ponidzie, którego kręgosłup stanowi malowniczo meandrująca rzeka Nida, ze względu na specyficzny klimat, nasłonecznienie i roślinność nazywane są świętokrzyskim stepem. Słynie ono z kolorowych lasów, urokliwych, przydrożnych figur i świątków, unikalnych zabytków oraz źródeł siarczano-słonych wód mineralnych. Obszarowo obejmuje takie historyczne miasta, jak Jędrzejów, Pińczów, Wiślica i Nowy Korczyn. To nie tylko miejsce doskonałe do aktywnego wypoczynku dla miłośników spacerów, kajakarzy, jeźdźców i lotniarzy, lecz również miejsce, gdzie odnaleźć można zdrowie. Cudowny mikroklimat, kontakt z nieskażoną przyrodą, uzdrowicielskie wody mineralne i zabiegi na najwyższym poziomie powodują, iż do słynnych miejscowości uzdrowiskowych – Busko-Zdrój i Solec-Zdrój – każdego roku, z najodleglejszych zakątków, przybywają kuracjusze, aby powrócić do zdrowia, zregenerować siły, przywrócić blask urodzie i poprawić kondycję.

The Ponidzie Region, with the picturesquely meandering Nida River forming its backbone, is called the Świętokrzyski Region Steppe due to its specific climate, sun exposure and vegetation. It is famous for colourful forests, charming roadside figures and shrines, unique monuments and springs of sulphate & salty mineral waters. Its territory encompasses a number of historical cities, such as Jędrzejów, Pińczów, Wiślica and Nowy Korczyn. This place is ideal not only for enthusiasts of active rest, such as hikers, kayakers, horse riders and hang-gliders, but also for those who want to improve their health. Thanks to their wonderful micro-climate, contact with unpolluted nature, healing mineral waters and top-level treatments, the famous Busko-Zdrój and Solec Zdrój spa towns attract patients from the most distant places, who arrive there every year to recover, regenerate their strength, refresh their beauty and improve their fitness.

PIŃCZÓW

Pińczów – serce Ponidzia, to miejscowość położona nad Nidą. Mikołaj Oleśnicki uczynił z Pińczowa ośrodek reformacji w Małopolsce. Tu, w siedzibie protestantów, dokonano pierwszego i najpiękniejszego przekładu na język polski Biblii zwanej brzeską, radziwiłłowską lub pińczowską. Od XVII w. Pińczów był stolicą ordynacji pińczowskiej. W tutejszym gimnazjum kształcił się późniejszy proboszcz Krzyżanowic i Pińczowa, współtwórca Konstytucji 3 Maja – Hugo Kołłątaj. Godne zobaczenia są: popawliński zespół klasztorny, kościół i klasztor reformatów, renesansowa synagoga, pałac Wielopolskich, Dom na Mirowie zwany drukarnią ariańską. Ze wzgórza św. Anny, na którym znajduje się wykonana według projektu Santi Gucciego kaplica kopułowa, rozpościera się widok na meandry Nidy i łąki. Sześć kilometrów od Pińczowa, w **Młodzawach Małych**, położony jest niezwykle **Ogród na Rozstajach**. Spotkać tu można istniejącą bajkowy krajobraz – kilkunastometrowy wodospad, jaskinię, oczka wodne oraz niezliczoną ilość kwiatów i krzewów.

Pińczów, a town situated on the Nida river, is the heart of the Ponidzie Region. In the middle of the 16th century, thanks to Mikołaj Oleśnicki, Pińczów became the main reformation centre in Małopolska. It was here, in the residence of the Protestants, known also as the Polish Brethren, that the first and most beautiful translation of the Bible into Polish, called the Brest Bible, the Pińczów Bible or the Radziwiłł Bible, was made. In the 17th century, Pińczów was the capital of the Pińczów fee tail estate (ordynacja). The local gymnasium was attended by the future parson of Krzyżanowice and Pińczów and one of the authors of the 3 May Constitution – Hugo Kołłątaj. The historic sites worth seeing include the former Pauline monastic complex, the church and monastery of the Franciscan Reformers, a Renaissance synagogue, the palace of the Wielopolski family, and the House in the Mirów District called the Arian printing house. St Anna's Hill, where a domical chapel designed by Santi Gucci is situated, gives an extensive view of the meanders of the Nida and the meadows. Six kilometres away from Pińczów, in **Młodzawy Małe**, an unusual **Garden at the Crossroads** is located. You can come across a truly marvellous landscape here: a several-metre-high waterfall, a cave, small water bodies and a countless number of flowers and shrubs.

CHROBERZ

Chroberz był własnością rodów Tęczyńskich i Tarnowskich, potem należał do ordynacji pińczowskiej Myszkowskich, a w XIX w. do Wielopolskich. Aleksander Wielopolski zlecił wybudowanie pałacu wg projektu Henryka Marconiego z przeznaczeniem na bibliotekę ordynacji.

Chroberz was originally owned by the Tęczyński and Tarnowski families, then it belonged to the Pińczów estate of the Myszkowski family, and in the 19th century it was taken over by the Wielopolski family. The palace was designed by Henryk Marconi and built upon the order of Aleksander Wielopolski, who intended to establish the library of the estate there.

Ziemia Buska

ODKRYJ BUSKO-ZDRÓJ

- OAZĘ ZDROWIA I RELAKSU

Busko-Zdrój to nie tylko kurort z bogatą, blisko 200-letnią historią. To przede wszystkim miejsce, gdzie odnajdziesz ukojenie i zadbasz o swoje zdrowie i piękno.

Unikatowe wody siarczkowe

Słynne na całą Polskę, Europę i świat wody siarczkowe z Buska-Zdroju słyną z niezwykłych właściwości leczniczych. Skorzystaj z bogatej oferty zabiegów relaksacyjnych i wellness, które pomogą Ci poprawić kondycję, urodę i witalność.

Piękno natury i aktywny wypoczynek

Poczuj magię łagodnego klimatu i zachwyć się pięknym krajobrazem Buska-Zdroju. Odkryj liczne ścieżki rowerowe, zabytki architektury i pomniki przyrody. Skorzystaj z infrastruktury sportowej i zrelaksuj się w skateparku lub parku linowym.

Kompleks #TeznieBusko - „Turystyczna Perła” województwa

Poczuj zdrowy wpływ solanki w nowoczesnym kompleksie #TeznieBusko. To prawdziwa perłka województwa świętokrzyskiego, która zachwyca turystów i zapewnia im niezapomniane doznania.

Zastrzyk energii dla ciała i ducha

Busko-Zdrój to idealne miejsce na weekendowy wypad lub dłuższy pobyt. Pozwól rozpieścić się w SPA, odkryj lokalne specjały i poczuj przyrptyw energii.

DISCOVER BUSKO-ZDRÓJ

- AN OASIS OF HEALTH AND RELAXATION

Busko-Zdrój is not only a resort with a rich history spanning nearly 200 years. Above all, it is a place where you will find rest and relaxation as you boost both your health and your beauty.

Unique sulphide waters

Famous throughout Poland, Europe and the world, the sulphide waters from Busko-Zdrój are known for their extraordinary medicinal properties. Take advantage of a wide range of relaxation and wellness treatments that will help you improve your health, beauty, and vitality.

Beauty of nature and active relaxation

Feel the magic of the mild climate and admire the beautiful landscape of Busko-Zdrój. Discover numerous bicycle paths, architectural monuments, and natural wonders. Take advantage of the sports infrastructure and try the skate park or the rope park.

#TeznieBusko Complex - Local Tourist Pearl

Feel the beneficial effects of brine in the modern complex called #TeznieBusko. It is a real gem of the Świętokrzyskie Voivodeship, which delights tourists and provides them with unforgettable experiences.

An energy boost for the body and spirit

Busko-Zdrój is the perfect place for a weekend getaway or a longer stay. Pamper yourself in a spa, discover local specialities, and feel a rush of good energy.

Centrum Informacji Turystycznej / Tourist Information Centre
ul. Waryńskiego 5, 28-100 Busko-Zdrój, tel. +48 41 370 54 15,
+48 41 370 54 30, www.busko.pl

BASENY MINERALNE W SOLCU-ZDRÓJU

Baseny Mineralne w Solcu-Zdroju to innowacyjny kompleks łączący w sobie rekreację i relaks z leczeniem uzdrowiskowym.

Jedyny w Polsce obiekt z wysokozmineralizowaną wodą mineralną!

Wg klasyfikacji jest to silnie zmineralizowana woda chlorkowo-sodowa (solanka) o zawartości aktywnych związków siarki ok. 900 mg/l, która w warunkach naturalnych posiada najwyższe stężenie tych związków na świecie.

Baseny Mineralne składają się z:

- Basenu rekreacyjnego z wysoko zmineralizowaną wodą o wymiarach 16,5 x 16,5m i głębokości 130cm z nowoczesnymi urządzeniami hydroterapeutycznymi m.in. ławkami i leżankami masującymi oraz gejzerami i zjeżdżalniami;
- Basenu solankowo-siarczkowego (pierwszego i jedynego takiego basenu w Polsce z najsilniejszą na świecie solanką siarczkową pochodzącą ze źródła „Malina”);
- Brodzika dla dzieci o głębokości od 15 do 30 cm, temperaturze do 34°, ze zjeżdżalnią typu stoń oraz jeżem wodnym z wodnymi zabawkami;
- Strefy Saun & Wellness (tj. sauna ziołowa, parowa i fińska, wanna SPA do schładzania, tepidarium z wypoczywalnią, natryski wrażeń, bania do zanurzenia i schłodzenia oraz kubał z zimną wodą);
- Letni basen zewnętrzny z plażą i leżakami
- Profesjonalnie wyposażonej Przychodni Rehabilitacyjnej „Centrum Zdrowia” z gamą zabiegów m.in. z zakresu hydroterapii, balneoterapii, kinezyterapii oraz różnych form masażu;
- Restauracji „NOVA” (w tym strefy mokrej restauracji, gdzie można posilić się szybkim daniem bez konieczności zmiany stroju)

MINERAL POOLS IN SOLEC-ZDRÓJ

Solec-Zdrój Mineral Pools is an innovative complex combining recreation and relaxation with spa treatments. It is the only complex in Poland in which the water has a high mineral content!

According to the classification, it is strongly mineralised chloride-sodium water (brine) with a content of active sulphur compounds of about 900 mg/l, which in natural conditions has the highest concentration of these compounds in the world.

The Mineral Pools comprise:

- A 16.5 x 16.5 m recreational pool with highly mineralised water. 130 cm deep, it has modern hydrotherapy equipment, including massage benches and loungers, geysers and slides;
- A brine-sulphide pool, which is the first and only such pool in Poland with the world's strongest sulphide brine, from the "Malina" ("Raspberry") spring;
- A wading pool for children, 15 to 30 cm deep, with temperature of up to 34° C, an elephant slide and a water hedgehog with water toys;
- Sauna & Wellness zones (i.e. herbal, steam and Finnish saunas, spa bath for cooling, a tepidarium, sensation showers, a banya for immersion and cooling, and a bucket of cold water);
- An outdoor summer pool with a beach and sun loungers
- A professionally equipped Rehabilitation Clinic, "Centrum Zdrowia", with a range of treatments including hydrotherapy, balneotherapy, kinesitherapy and various forms of massage;
- The NOVA Restaurant (featuring a so-called "wet zone", where you can have a quick meal without changing from your swimming gear)

Partyzantów 18, 28-131 Solec Zdrój, tel. +48 41 377 65 65
recepca@basenymineralne.pl, www.basenymineralne.pl

SOLEC-ZDRÓJ

Najcenniejszym bogactwem naturalnym miejscowości i podstawą kuracji są wody lecznicze - solanki siarczkowe, zawierające jony siarczkowe i wielosiarczkowe, a ponadto jony chlorkowe, bromkowe, jodkowe, borowe oraz wiele innych pierwiastków. Wykorzystywana tu do leczenia woda posiada najwyższe stężenie jonów siarczkowych (103 mg/litr) i jest najsilniejszą w Polsce i jedną z najlepszych w Europie. Leczone są tu takie schorzenia jak: reumatoidalne zapalenie oraz zwyrodnienia stawów, zesztywniające zapalenie stawów kręgosłupa, gościec tkanek miękkich, stany pourazowe, dyskopatie, zapalenie korzonków nerwowych, nerwobóle, dna moczanowa, choroby skóry, układu oddechowego i układu krążenia, zatrucia metalami ciężkimi i osteoporoza.

Do podstawowych zabiegów udzielanych w Uzdrawisku należą: kąpiele siarczkowe i kwasowęglowe oraz zawijanie w borowinę. Jest też cała gama zabiegów uzupełniających, począwszy od różnego rodzaju masaży i kąpeli po zabiegi wykorzystujące pole elektromagnetyczne.

The town's most valuable natural asset are medicinal waters – sulphide salines, containing sulphide and polysulphide ions, as well as chloride, bromide, iodide and boron ions, and many other elements. The water used here for treatment has the highest concentration of sulphide ions (103 mg/l) and is the strongest in Poland and one of the best in Europe. The conditions treated here include rheumatoid arthritis and osteoarthritis, ankylosing spondylitis, soft tissue rheumatism, post-traumatic conditions, discopathy, radiculitis, neuralgia, gout, skin diseases, respiratory diseases, cardiovascular diseases, poisoning by heavy metals and osteoporosis.

The primary treatments provided at the spa include sulphide and carbonic acid baths as well as peat wraps. There is also a range of complementary treatments, ranging from different types of massages and baths to treatments using electromagnetic fields.

EUROPEJSKIE CENTRUM BAJKI W PACANOWIE

To nowoczesny, bajkowy obiekt stworzony z myślą o najmłodszych, zapraszający do wspólnej podróży przez baśniowe krainy, gdzie można spotkać Koziołka Matołka, elfy, wróżki oraz przemierzyć Krainę Soria Moria - interaktywny labirynt ilustrujący świat baśni, legend i podań krajów Północy. Centrum Bajki to także teatr, kino 3D, księgarnia, czytelnia, zaczerowany ogród, a nawet Park Edukacyjny „Akademia Bajki”. Specjalnością Centrum są także warsztaty dla grup zorganizowanych oraz eventy i masowe imprezy, m.in. Międzynarodowy Festiwal Kultury Dziecięcej albo Zjazd Postaci Bajkowych. Centrum Bajki wie jak rozmawiać z dziećmi! Wszystkie stałe atrakcje Centrum, ze względu na duże zainteresowanie wymagają wcześniejszej rezerwacji.

EUROPEAN FAIRY TALE CENTRE IN PACANÓW

The modern marvellous building, addressed to children, during which they can meet Koziołek Matołek, elves, fairy godmothers and children have been given an opportunity to travel across the "Soria Moria" land – an interactive labyrinth illustrating the world of fairy tales and legends of Northern countries. The Fairy Tale Centre also encompasses a theatre, 3D cinema, a bookshop, a reading room, a magic garden, and even the Educational Park "Fairytale Academy". The European Fairy Tale Centre specializes in workshops for organised groups that develop creativity, small- and large-scale events, such as the International Festival of Children's Culture or the Meeting of Fairy Tale Characters. The Fairy Tale Centre knows how to talk to children! Because of significant interest, all permanent exhibitions of the Centre require prior booking.

ul. Kornela Makuszyńskiego 1
28-133 Pacanów, tel. +48 41 376 50 79
www.centrumbajki.pl

CHOTEL CZERWONY

Według zapisków Jana Długosza, parafia ta należy do najstarszych w Polsce. Dzięki fundacji Długosza w latach 1440-1450, stanął tu gotycki kościół. Mówi się, że świątynia ta jest „córką” kolegiaty wiślickiej, ponieważ jest niemal jej wierną mniejszą kopią. Świątynia stoi na wzgórzu z widocznymi odstąpieniami gipsowymi tzw. jaskótczymi ogonami z grotą skalną zwaną kuchnią proboszcza. Nieopodal kościoła znajduje się rezerwat przyrody Przęślin z odstąpieniami gipsów wielokryształicznych oraz unikalnymi gatunkami roślin.

According to the records of Jan Długosz, this parish is one of the oldest in Europe. In the years 1440-1450, thanks to Długosz's foundation, a Gothic church was erected in place of the former wooden church. This single-nave temple is said to be a "daughter" of the Wiślica collegiate church, because it constitutes its almost faithful miniature copy. The temple stands on a hill with visible uncovered gypsum fragments called dovetails and with a rock cave called the parson's kitchen. Not far from the church, there is the Przęślin nature reserve with uncovered large-crystalline gypsum fragments and unique plant species.

WIŚLICA

Leżąca na Ponidziu Wiślica została w 990 roku wcielona przez Mieszka I do jego ziem. Niektóre źródła podają, iż księżę państwa Wiślan przyjął tu chrzest w 880 roku. Nad miasteczkiem góruje wzniesiona przez Kazimierza Wielkiego kolegiata, dziś Bazyliką Mniejszą. Dzięki romańsko-gotyckiej figurze Matki Bożej zwanej Madonną Łokietkową z 1300 r. znana jest jako Sanktuarium Matki Bożej Wiślickiej. Pod posadzką gotyckiego kościoła odnaleziono relikty dwóch romańskich świątyń z XII i XIII w. oraz słynną posadzkę wiślicką tzw. Płytę Orantów datowaną na 1170 r. – unikalną w skali europejskiej. W 1347 r. w Wiślicy ogłoszono tak zwane Statuty Wiślickie – była to pierwsza polska kodyfikacja prawa. Warto tu też odwiedzić Dom Długosza z 1460 roku i gotycką dzwonnice.

Located in the Ponidzie Region, Wiślica was incorporated into the budding Polish state by Duke Mieszko I in 990. Some sources maintain that the ruler of the Vistulans converted to Christianity there in 880. The townscape is dominated by the Basilica Minor, a former collegiate church erected by Casimir III the Great. It shelters a Romanesque-Gothic figure of Our Lady known as Madonna Łokietkowa (1300). Today, the place is known as the Sanctuary of Our Lady of Wiślica. Remains of two earlier Romanesque churches from the 12th and 13th century, as well as a unique Orantów Plate, a Romanesque floor dated to 1170, were discovered beneath the floor of the Gothic church. The Wiślica Statutes, the first Polish codification of law, were issued here in 1347. Other sites worth seeing include the Długosz House built in 1460, and a Gothic belfry.

Ziemia Jędrzejowska

Ziemia Jędrzejowska ma piękną i bogatą tradycję ściśle związaną z historią Polski. Przez ziemie te od dawien dawna przebiegały ważne szlaki komunikacyjne, miały tu też miejsce ważne wydarzenia historyczne. Bogata przeszłość tej ziemi to także działalność wielu wybitnych ludzi. Do najważniejszych postaci należą, m.in. Wincenty Kadłubek, Mikołaj Rej z Nagłowic, Jan Chryzostom Pasek, Stanisław Konarski.

The Jędrzejów Region has a beautiful and rich tradition that is closely connected with the history of Poland. This land has always been situated on important transport routes, and some important historical events have taken place here. The rich past of this land also includes the activity of many outstanding people. The most important of them include, among others, Wincenty Kadłubek, Mikołaj Rej of Nagłowice, Jan Chryzostom Pasek, and Stanisław Konarski.

JĘDRZEJÓW

Jędrzejów był pierwszym miejscem w Polsce, w którym osiedli cystersi, sprowadzeni przez biskupa Janika i jego brata Klemensa z rodu Gryfitów. W 1218 r. do klasztoru przybył nasz słynny kronikarz Wincenty Kadłubek. Tutaj też pracował nad „Kroniką polską” i tu zmarł w 1223 r.

Jędrzejów słynie również z **Muzeum im. Przytkowskich**. Ekspozowane są tam zegary słoneczne i mechaniczne, a kolekcja ta zaliczana jest do trzech najcenniejszych na świecie obok zbiorów z Oxfordu i Chicago.

Stąd też można rozpocząć „retro” podróż **Ciuchcią Ponidzie**, a w pobliskich **Nagłowicach** znajduje się Dworek Mikołaja Reja z Izbą Pamięci poety.

Jędrzejów was the first place in Poland where Cistercian monks settled; they were brought here by bishop Janik and his brother Klemens from the Gryfita family. In 1218, the famous Polish chronicler Wincenty Kadłubek arrived at the monastery. Here he worked on the 'Polish Chronicle' and died in 1223.

Jędrzejów is also famous for the **Przytkowscy Clock Museum**. The museum exhibits a collection of sundials and mechanical watches, which is regarded as one of the world's three most valuable collections alongside those from Oxford and Chicago.

It can also be the starting point for a retro trip on the **Ciuchcia Ekspres Ponidzie** train, and in the nearby village of Nagłowice there is **Mikołaj Rej's Manor-House** with a Memory Room dedicated to the poet.

DWOREK MIKOŁAJA REJA W NAGŁOWICACH

Nagłowice powszechnie kojarzone są z osobą Mikołaja Reja, ojca literatury polskiej, który od 1545 roku był tu dziedzicem wzorowo gospodarującym posiadłością. Obecnie w zbudowanym przez Kacpra Walewskiego dworku z 1798-1800 r. znajduje się izba pamięci słynnego autora słów: „A niechaj narodowie wżdy postronni znają, iż Polacy nie gęsi, iż swój język mają”. Prezentuje się tu dorobek pisarski Reja oraz obrazuje związki pisarza z Nagłowicami i znaczenie jego twórczości zarówno dla piśmiennictwa, jak i całej kultury polskiej. Jest tu wystawa reprodukcji przedstawiających życie i dorobek pisarski Reja. Bogata i różnorodna twórczość Mikołaja Reja przyniosła mu uznanie, którym jako pisarz cieszył się już za życia. Był wielokrotnym posłem na Sejm i dworzaninem królewskim. Obecnie w dworku działa również biblioteka i Punkt Informacji Turystycznej oraz pokoje gościnne. Można tutaj nie tylko zapoznać się z życiem i twórczością Mikołaja Reja, ale także bardzo dobrze wypocząć.

ul. Kacpra Walewskiego 7, 28-362 Nagłowice
tel. +48 41 381 45 70. dworekreja@wp.pl,
www.naglowice.pl

MIKOŁAJ REJ'S MANOR-HOUSE IN NAGŁOWICE

Nagłowice is a village commonly associated with the poet Mikołaj Rej, called the “father of Polish literature”, who owned the mansion from 1545 onwards. Today, the manor-house built by Kacper Walewski in the years 1798-1800 contains a Memory Room of the famous author of the words: “A niechaj narodowie wżdy postronni znają, iż Polacy nie gęsi, iż swój język mają.” (“Let it be by all and sundry foreign nations be known that Poles are no geese – they have a language of their own.”) The room presents Rej's life and literary output and illustrates the writer's links with Nagłowice and the importance of his works both for Polish literature and Polish culture as a whole. It contains an exhibition of reproductions presenting Rej's life and literary output. The rich and varied literary output of Mikołaj Rej brought him the recognition that he enjoyed as a writer already during his lifetime. He was frequently a member of the Polish Sejm and a royal courtier. Today the manor-house contains also a library, a Tourist Information Point and guest rooms. Here you can not only learn much about the life and works of Mikołaj Rej, but also have a very good rest.

Ziemia Skarżyska

Historia Ziemi Skarżyskiej nierozdzielnie związana jest z rozwojem przemysłu. Ze względu na występujące tu bogactwa naturalne (rudę żelaza i metali kolorowych, złoża kwarcytu), na terenach tych od wieków powstawały kopalnie, huty, odlewnie, kuźnie, tworząc za czasów Stanisława Staszica Staropolski Okręg Przemysłowy.

Wyjątkowym miejscem jest **rezerwat archeologiczny Rydno**, utworzony w celu ochrony pozostałości prehistorycznych zakładów kopalnianych hematytu, funkcjonujących w zamierzchłej przeszłości. W granicach rezerwatu wykryto także olbrzymie ilości wyrobów z krzemienia czekoladowego. Część znalezisk pochodzi z epoki paleolitu, mezolitu i neolitu.

W Skarżysku od 1989 roku istnieje **Sanktuarium Matki Bożej Ostrobramskiej** a w nim, jedyna w Polsce, wierna kopia wileńskiej Ostrej Bramy. W Skarżyskiej Ostrej Bramie znajdują się piękne witraże, ukazujące polskich świętych oraz sceny z życia Matki Bożej. W kaplicy - Matki Bożej jest ponad 2000 wotów złożonych przez wiernych w podziękowaniu za otrzymane łaski.

The history of the Skarżysko-Kamienna Region is inseparably connected with industrial development. Because of natural resources occurring in this area (such as iron and non-ferrous metal ores, quartzite deposits), mines, steelworks, foundries, forging shops were established here, forming the Old Polish Industrial Region in the times of Stanisław Staszic.

An exceptional place is the **Rydno archaeological reserve** which was established in order to protect the remains of prehistoric hematite mining plants that functioned in the distant past. In addition, large quantities of chocolate flint products were discovered within the reserve borders. Some of the items found date back to the Paleolithic, Mesolithic and Neolithic ages.

The Sanctuary of Our Lady of the Gate of Dawn in Skarżysko containing the only faithful copy of the Vilnius Gate of Dawn in Poland has existed since 1989. In the Skarżysko Gate of Dawn, there are beautiful stained-glass windows showing Polish saints and scenes from the life of Our Lady. In Our Lady's chapel, there are over 2,000 vota submitted by the faithful in gratitude for received graces.

ZALEWY - KAMIONKA I REJÓW

Zalew Kamionka znajduje się w centrum Suchedniowa. Na środku zalewu znajduje się wyspa stanowiąca rezerwat ptactwa wodnego i chronionych gatunków zwierząt. Przy zbiorniku działa OSiR w Suchedniowie. W jego skład wchodzi plaża, wyznaczone miejsce do kąpeli, boiska sportowe, plac zabaw dla dzieci, wypożyczalnia sprzętu sportowego oraz miejsca na grillu oraz miejsca noclegowe.

Zalew Rejów w Skarżysku-Kamiennej, położony jest wśród sosnowych lasów. To popularne miejsce rekreacji, otoczone alejkami spacerowymi i miejscami odpoczynku. Po zachodniej stronie zbiornika działa Ośrodek Wypoczynku i Rekreacji Rejów, który dysponuje plażą, miejscem wodnych zabaw dla dzieci, wieżą do skoków oraz sprzętem pływającym. W bezpośrednim sąsiedztwie ośrodka znajduje się Muzeum im. Orła Białego.

RESERVOIRS IN KAMIONKA AND REJÓW

The Kamionka Reservoir is located in the centre of Suchedniów. In the middle of the reservoir, there is an island constituting a reserve of waterfowl and protected animal species. Near the reservoir, the Sport and Recreation Centre in Suchedniów is open. It consists of a beach, a designated bathing area, sports fields, a playground for children, a sports equipment rental point, and a barbecue spot and accommodation places.

The Rejów Reservoir in Skarżysko-Kamienna is situated among pine forests. It is a popular recreation place surrounded with walking alleys and places to rest. On the western side of the reservoir, there are the premises of the "Rejów" Rest and Recreation Centre, which has a beach, an area of water games for children, a diving tower and water equipment at its disposal. In the immediate vicinity of the reservoir, there is the White Eagle Museum. On the other side of the reservoir, there is the second protected beach along with a playground.

MUZEUM IM. ORŁA BIAŁEGO W SKARŻYSKU-KAMIENNEJ

Odwiedzając Góry Świętokrzyskie warto, zaplanować wizytę w Muzeum im. Orła Białego. Ekspozycja plenerowa uzbrojenia ciężkiego z okresu zimnej wojny składa się z czołgów, samolotów, transporterów opancerzonych, artylerii lufowej i raketowej. Unikatem jest kuter torpedowy ORP Odważny, który do 1986 roku pływał po Morzu Bałtyckim pod banderą polskiej Marynarki Wojennej. Udostępnione jest dla turystów wnętrze samolotu transportowego Il-14. Można wejść, zasiąść za sterami i wyobrazić sobie skomplikowaną pracę pilotów.

WHITE EAGLE MUSEUM IN SKARŻYSKO-KAMIENNA

When staying in the Świętokrzyskie Mountains, it is worth planning a visit to the White Eagle Museum. The open-air exhibition of heavy armament from the Cold War period consists of tanks, aircraft, armoured personnel carriers, tube artillery and rocket artillery. A unique item is the ORP Odważny – the only preserved cutter armed with torpedoes, which served on the Baltic Sea under the banner of the Polish Navy until 1986. The interior of an Il-14 transport aircraft has been made available to tourists. You can enter, take a seat at the controls and imagine the complicated work of pilots.

MAUZOLEUM MARTYROLOGII WSI POLSKICH W MICHNIOWIE

Mauzoleum Martyrologii Wsi Polskich w Michniowie to miejsce szczególne na mapie województwa świętokrzyskiego. W lipcu 1943 roku Niemcy dwukrotnie napadli na wieś Michniów na terenie dzisiejszej gminy Suchedniów. Zamordowali wówczas 204 osoby. Pamięć o ofiarach tamtych tragicznych wydarzeń przetrwała i w miejscu pochówku mieszkańców Michniowa powstał unikatowy w swojej architektonicznej formie kommemoratywny kompleks. Jego elementami są: mogiła, pomnik Pietà Michniowska autorstwa Wacława Staweckiego, mur i krzyże pamięci oraz budynek Mauzoleum zaprojektowany przez architekta Mirosława Nizio. We wnętrzu Mauzoleum poznamy historię polskiej wsi podczas II wojny światowej opowiedzianą z wykorzystaniem nowoczesnych form narracji muzealnych.

ul. Słoneczna 90, 26-110 Skarżysko-Kamienna
tel. +48 41 25 20 231, muzeum@muzeum.biz
www.muzeum.skarzysko.pl

MAUSOLEUM OF THE MARTYRDOM OF POLISH VILLAGES IN MICHNIOŃ

The Mausoleum of the Martyrdom of Polish Villages in Michniów is a special place on the map of Świętokrzyskie Voivodeship. In July 1943, the Nazi occupiers attacked the village of Michniów in today's Suchedniów Commune on two separate days, killing a total of 204 people. The memory of the victims of those tragic events has survived. A commemorative complex with a unique architectural form has been created around the burial site of the residents of Michniów. Apart from their grave, the complex consists of a Pietà by Wacław Stawecki, a commemorative wall and crosses and the building of the Mausoleum designed by the architect Mirosław Nizio. Inside the Mausoleum, visitors will learn the history of Polish countryside during World War II, told using modern forms of museum narratives.

Michniów 38
26-130 Suchedniów
tel. +48 41 254 51 62
www.mwk.com.pl

Ziemia Starachowicka

Ziemia starachowicka - północny kraniec województwa świętokrzyskiego oraz jego środkowa część to wciąż jeszcze mało znany rejon, który skrywa wiele zaskakujących i czarujących miejsc. Kojące się z obszarem przemysłowym okolice Starachowic poszczycić się mogą niezwyklejmi walorami przyrodniczymi i kulturowymi, które doskonale uzupełniają zachowane do dziś liczne zabytki poprzemysłowe, skupione wokół **Świętokrzyskiego Szlaku Zabytków Techniki**. Przyrodą, zarówno ożywioną, jak i nieożywioną, wszechobecna jest na terenie całej ziemi starachowickiej. Ponadto liczne zbiorniki wodne latem zachęcają do plażowania i aktywnego wypoczynku. Wypożyczalnie sprzętu wodnego, place zabaw i piaszczyste plaże to tylko część atrakcji czekających na turystów przybywających nad **zalewy w Brodach, Wąchocku czy Starachowicach**.

The Starachowice Land - the northern edge of the Świętokrzyskie Voivodeship and its central part are a region that is still not very well-known. However, it hides many surprising and charming places. Usually associated with post-industrial landscapes, the area around Starachowice boasts unique natural and cultural sights, perfectly complemented by numerous monuments along the **Świętokrzyskie Route of Industrial Monuments**. Nature, both animate and inanimate, is omnipresent in the entire area of the Starachowice Land. In the summer, beachgoers and fans of active relaxation can choose between many lakes. Water equipment rental facilities, playgrounds and sandy beaches are just a few of the attractions waiting for tourists who come to the **reservoirs in Brody, Wąchock, and Starachowice**.

STARACHOWICKA KOLEJ WĄSKOTOROWA

Rozwój kolei wąskotorowych w okolicy Starachowic na początku XX w. był ściśle związany z działalnością zakładów przemysłowych i kopalń, wchodzących w skład Towarzystwa Starachowickich Zakładów Górniczych. W tym czasie powstał rozległy system kolei wąskotorowych o rozstawie 750 mm, łączących starachowicki wielki piec z okolicznymi kopalniami rudy żelaza, kamieniołomami, tartakiem oraz składami drewna położonymi w Puszczy Iłżeckiej. Obecnie, pociągi Starachowickiej Kolei Wąskotorowej obsługujące ruch turystyczny kursują na trasach: Starachowice - Lipie (5,5 km) oraz Iłża-Marcule (7 km).

STARACHOWICE NARROW-GAUGE RAILWAY

The development of the narrow-gauge railway in the Starachowice area in the early 20th century was closely connected with the operations of the industrial plants and mines that formed part of the Association of Starachowice Mining Plants. At that time, a large network of 750 mm narrow-gauge tracks was established to connect the larger Starachowice furnace with local iron ore mines and quarries, a sawmill, and timber yards located in Iłża Forest. Nowadays, the trains of the Starachowice Narrow-Gauge Railway serve tourists on the Starachowice-Lipie (5.5 km) and Iłża-Marcule (7 km) lines.

OPACTWO CYSTERSKIE W WĄCHOCKU

Wąchock - miasteczko koło Starachowic, słynie nie tylko z dowcipów, ale przede wszystkim z opactwa cystersów sprowadzonych tu w 1179 r. z burgundzkiego opactwa Morimond. Dziś można tu podziwiać późnoromański kościół klasztorny, zbudowany na planie krzyża łacińskiego z dwubarwnych ciosów kamiennych. W krużgankach znajduje się krypta grobowa majora Jana Piwnika „Ponurego” - legendarnego dowódcy Świętokrzyskich Zgrupowań AK. Zespół Opactwa Cystersów w Wąchocku jest jednym z najważniejszych obiektów europejskich szlaków kulturowych: Szlaku Cysterskiego i Romańskiego.

CISTERCIAN ABBEY IN WĄCHOCK

Wąchock, a small town near Starachowice, is famous not only for jokes, but mainly for the abbey of Cistercian monks who were brought here from the Morimond abbey in Burgundy in 1179. A late-Romanesque church built on the Latin cross pattern of two-coloured stone blocks has survived till today. The legendary commander of the Świętokrzyskie Home Army Groups, Major Jan Piwnik alias Ponury, is buried in the crypt located in the monastery cloisters. The Cistercian Abbey Complex in Wąchock is one of the major sites of two European cultural trails: the Cistercian Trail and the Romanesque Trail.

ul. Kościelna 14, 27-215 Wąchock
tel. +48 41 275 02 00
www.wachock.cystersi.pl

ZALEW W BRODACH

Zalew w Brodach - zbiornik o powierzchni 260 ha i długości ponad 5 km jest jednym z najpiękniejszych zakątków Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej. Jego walory są doceniane przez amatorów sportów wodnych. Ważną atrakcją jest Centrum Turystyczne nad Zalewem Brodzkim. Jego adres to: Ruda ul. Panoramiczna. Jest tu duża plaża z trzynowymi parasolami i żywymi palmami, która umożliwia zażywanie kąpeli słonecznych w pięknym otoczeniu. Utworzono tutaj park linowy. Trasy o różnych stopniach trudności wiodą przez korony drzew. Dla dzieci są m. in. duże place zabaw i ścianki wspinaczkowe. Osoby aktywne skorzystają m. in. z tartanowej trasy biegowej, siłowni street workout czy boiska do siatkówki plażowej. Działają punkty gastronomiczne, pole namiotowe oraz nowoczesne pole kempingowe.

BRODY RESERVOIR

The Brody Reservoir, covering an area of 260 ha and more than 5 km long, is one of the most beautiful corners of the Protected Landscape Area of the Kamienna Valley, and its many advantages are greatly appreciated by water sports enthusiasts. An important attraction is the Tourist Centre on the Brody Reservoir, located on ul. Panoramiczna in Ruda, which has a large beach with reed umbrellas and real palm trees, making it a beautiful environment for you to sunbathe in. A rope park has also been set up here, with routes of varying levels of difficulty leading through the tree tops. Kids can have fun in the large playgrounds and on the climbing walls, while people who enjoy being active can try out the tartan running route, the outdoor gym or the beach volleyball court. Catering points, a campsite for tents and a modern camper van park are also available.

STARACHOWICE

Starachowice to miasto z przemysłowymi tradycjami, które stawia na rozwój turystyki. Rozwinięta baza hotelowa i doskonała lokalizacja, w otoczeniu lasów oraz malowniczych zalewów, zachęcają do rodzinnego wypoczynku. Gród nad Kamienną to swoiste wrota do tajemniczych Gór Świętokrzyskich, które otwierają się również na starachowickie aktywności.

Latem amatorom słonecznych kąpeli polecamy zrewitalizowany Zalew Lubianka, który szybko zyskał przydomek świętokrzyskiej perełki aktywnego wypoczynku. Port im. Władysława Wagnera to oaza rodzinnego relaksu, centrum sportów wodnych dla oczekujących mocnych wrażeń oraz miejsce, które zadowoli miłośników „dwóch kótek”.

Rowerem możemy wybrać się również na kąpielisko „Piachy”, złapać oddech w zielonym Parku Miejskim i dojechać nad urokliwy zalew Pasternik. Szczególnie polecamy rodzinny spacer w niezwykłych okolicznościach przyrody otaczającej groblę i strefę wypoczynku przy linii brzegowej. Przez cały rok czynna jest nowoczesna Kryta Pływalnia ze strefą SPA, grota solną i licznymi wodnymi atrakcjami.

A po udanym wypoczynku warto zamienić się w poszukiwacza motoryzacyjnych pomników – legendarnych ciężarówek, tworzących edukacyjną Ścieżkę Stara.

Starachowice is a city with industrial traditions, which focuses on the development of tourism. Its hotels and excellent location, surrounded by forests and picturesque lakes, encourage family recreation. The city on the Kamienna River is a gate to the mysterious Świętokrzyskie Mountains, and is a great base for adventures there.

In the summer, we recommend the revitalised Lubianka Reservoir, which has quickly earned the title of a local pearl of active leisure. Named after the accomplished sailor Władysław Wagner, the reservoir is an oasis of family relaxation, a centre of water sports for those who love that adrenaline rush, and a place that will satisfy cyclists, too.

Speaking of bikes, you can ride to the “Piachy” beach, catch your breath in the green City Park and reach the charming Pasternik reservoir. We especially recommend a family walk in the beautiful nature surrounding the causeway and the relaxation zone by the shoreline.

Throughout the year, a modern indoor swimming pool with a SPA zone is open, along with a salt cave and numerous water attractions.

And when you feel like it, head out on the trail of automotive monuments – the legendary lorries along the educational STAR Path.

MUZEUM PRZYRODY I TECHNIKI W STARACHOWICACH

Jeżeli kochasz industrialne klimaty, interesuje Cię historia motoryzacji lub kolei wąskotorowej, a wiekowe maszyny sprawiają, że czujesz w sobie moc odkrywcy – TO miejsce jest dla Ciebie!

Pohutniczy kompleks wielkopiecowy z XIX wieku, to jedyny zachowany w Europie kompletny ciąg technologiczny pozwalający na przesłedzenie procesu produkcji oraz ciężaru pracy ówczesnych robotników. To budzące zachwyt dzieła myśli inżynierskiej, jak jedna z największych na kontynencie maszyn parowych, wielki piec, wieża ciśnienia, estakada kolejowa i wiele innych obiektów, które można zobaczyć tylko TUTAJ! Na fanów starych samochodów czeka zaś największa w kraju kolekcja ciężarówek marki STAR, produkowanych w Starachowicach w latach 1948-2007.

Tych, którzy wolą naturę zapraszamy na wyprawę przez miliony lat, do okresów triasu i jury. Dzisiejszy region świętokrzyski zadeptywały wówczas imponujące zwierzęta, których ślady odkryto niedaleko Starachowic. Oryginalne tropy oraz wiernie rekonstrukcje ich właścicieli można podziwiać w budynku dawnej kotłowni.

Od 1968 roku starachowicki wielki piec nie wytapia już surówki żelaza, dzisiaj wytapiamy w nim kulturę! Organizujemy ponad 40 różnotematycznych zdarzeń muzealnych w ciągu roku (wystawy, festyny, koncerty, festiwale, konferencje, warsztaty), spośród których każdy znajdzie coś dla siebie!

Koniecznie trzeba zobaczyć:

- Noc Muzeów (18 maja)
- Żelazne Korzenie (7 czerwca)
- Festiwal Blues Pod Piecem (31 sierpnia)
- Festyn Historyczny „od Praslówian do Polaków” (12 września)
- Festiwal Nauki (18 września)

THE NATURE AND TECHNOLOGY MUSEUM IN STARACHOWICE

If you're into post-industrial spaces, the history of automotive innovations or of the narrow-gauge railway, and if age-old machines make you feel like an explorer, then THIS is the place for you!

This 19th century blast furnace complex has Europe's only preserved complete technological chain, allowing you to follow the production process and comprehend the burden of labour of the workers of that time. The exhibits are all awe-inspiring works of engineering, such as one of the largest steam machines on the continent, a blast furnace, a water tower, a railway flyover, and many other things you won't see anywhere else! Fans of old cars can feast their eyes on the largest collection of STAR lorries in the country, produced in Starachowice in the years 1948-2007.

We invite all those who would rather explore nature on an expedition going back millions of years, to the Triassic and Jurassic periods. What is now the Świętokrzyskie region was once trampled by impressive beasts, as evidenced by footprints discovered near Starachowice. Original tracks and faithful reconstructions of their owners can be admired in the building of the former boiler room.

Since 1968, Starachowice's blast furnace has no longer been used to melt pig iron. Instead, today we are melting culture in it! How so? By organising over 40 museum events throughout the year (exhibitions, festivals, concerts, conferences, etc.). Everyone is bound to find something they like among them.

Here is a list of events to put on your must-see list:

- The Night of Museums (18 May)
- “Iron Roots” (7 June)
- Blues at the Furnace Festival (31 August)
- “From the Early Slavs to the Poles” Historical Festival (12 September)
- Festival of Science (18 September)

27-200 Starachowice, ul. Wielkopiecową 1
(wejście główne od / main entrance from ul. Piłsudskiego 95)
tel. +48 41 275 40 83, +48 783 730 094
mpt@ekomuzeum.pl; www.ekomuzeum.pl

Ziemia Konecka

Ziemia konecka to kraina niewysokich wzgórz, których nieocenionym walorem są rozległe obszary leśne. Do największych i najbardziej znanych miejscowości turystycznych Konecczyzny należy **Sielpia** ze zbiornikiem wodnym i bogatą infrastrukturą wypoczynkowo – rekreacyjną, przyciągająca każdego lata rzesze wczasowiczów z całej Polski.

Taking its name from the town of Końskie, the Konecka Land is a picturesque area with low hills, covered with vast and valuable forest complexes. One of the largest and most famous tourist destinations in the region is the village of **Sielpia Wielka**, with its reservoir and extensive leisure and recreation infrastructure attracting crowds of holidaymakers from all over Poland every summer.

KOŃSKIE

Końskie, znane już od XI wieku, związane były z rodem Odrowążów, a od XVII wieku - Małachowskich. W mieście zachowało się jedno z ciekawszych zespołów parkowych w Polsce z tak zwaną „małą architekturą” ogrodową. Można tu zobaczyć Oranżerię Egipską, Świątynię Grecką, Domek Wnuczątów, altanę, glorię i ogrodzenia z basztami. W parku rosną liczne okazy drzew pomnikowych, wśród których zlokalizowany jest zespół pałacowy, składający się z dwóch półkolistych skrzydeł. W centrum warto zwiedzić późnogotycki kościół św. Mikołaja z przełomu XV i XVI wieku, z późnoromańskim portalem od strony południowej oraz zegarem słonecznym z 1621 roku.

Founded as early as the 11th century, the town was subsequently owned by the Odrowąż family and from the 17th century by the Małachowski family. One of Poland's most interesting parklands is well-preserved here with so-called small garden architecture. Surrounded by a wall with towers, the park contains the Egyptian Orangery, the Greek Temple, the neo-Gothic Grandchildren's House, a bower, a gloriety, as well as many listed trees, among which a palace complex with two semi-circular wings is located. In the town centre, it is worth seeing the late-Gothic collegiate church of St Nicholas, which is decorated with a late-Romanesque portal from the south and a sundial from 1621.

ZABYTKOWY ZAKŁAD HUTNICZY W MALEŃCU

W Małenicy, położonym 24 km na zachód od Końskich, nad rzeką Czarną, zlokalizowany jest zabytkowy zespół walcowni i gwoździarni, posiadający już ponad 200-letnią historię. Latem 1787 roku odwiedził go sam król Stanisław August Poniatowski. Dziś warto tu zobaczyć między innymi hale walcowni, gwoździarnię i szpadlarnię z 1839 roku oraz unikalne maszyny i koła wodne. Wprawiane są one w ruch, o określonych godzinach, w sezonie turystycznym.

Małeniec 54, 26-242 Ruda Małeniecka
tel. +48 41 373 11 42, www.maleniec.pl

OLD METALLURGICAL PLANT IN MALEŃC

In Małeniec, a village situated 24 km west of Końskie on the Czarna river, an over 200-year-old historic complex comprising a rolling mill and a nail making workshop is located. In the summer of 1787, it was visited by King Stanisław August Poniatowski. Today rolling mill, nail press and spade manufacturing workshops from 1839, as well as unique machines and water wheels are worth seeing here. They are set in motion at specific times during the tourist season.

Ziemia Włoszczańska

To najbardziej wysunięty na zachód obszar Regionu Świętokrzyskiego z charakterystycznymi meandrami rzek Pilicy, Czarnej Włoszczowskiej i Białej Nidy. Z krajobrazem ziemi włoszczańskiej nierozwielnie związane są urokliwe obiekty sakralne, uchodzące w skład **Szlaku Architektury Drewnianej**. To także ziemia związana z postacią hetmana Stefana Czarnieckiego.

This is the westernmost area of the Świętokrzyskie region, with characteristic meanders of the rivers Pilica, Czarna Włoszczowska and Biała Nida. The landscape is interspersed with picturesque churches, which are part of the **Wooden Architecture Route**. This also the home of Stefan Czarniecki, a 17th century nobleman, general and military commander

CZARNCZA

Czarncza to mała miejscowość niedaleko Włoszczowy, w której urodził się i został pochowany słynny hetman Stefan Czarniecki, uważany za polskiego bohatera narodowego. Jego ciało spoczywa w krypcie kościoła pw. Najświętszej Maryi Panny i św. Floriana, w sarkofagu z czerwonego piaskowca. W dobudowanej do kościoła w XIX w. kaplicy znajdują się liczne pamiątki po hetmanie, m.in. obraz z ołtarza polowego, a także obrazy przedstawiające jego wizerunek, w tym razem z ukochanym koniem. Stefan Czarniecki jest patronem szkoły podstawowej w Czarnczy. W jej siedzibie znajduje się Centrum Edukacji i Kultury im. Stefana Czarnieckiego a przed budynkiem stoi jego pomnik.

Czarncza is a small village near Włoszczowa, where famous hetman Stefan Czarniecki, considered to be one of the greatest Polish national heroes, was born and buried. His body rests in the crypt of the Assumption of the Blessed Virgin Mary and St. Florian church, in a sarcophagus made of red sandstone. In a chapel, added to the church in the 19th century, there are numerous reminders of the hetman, including a painting from a field altar, as well as paintings depicting Czarniecki with his beloved horse. Stefan Czarniecki is the patron of a primary school in Czarncza. In the school building there is a hall of memory dedicated to the hetman, and in front of it there is a monument of the hetman.

Ziemia Kazimierska

Skrywa niezwykle pod względem archeologicznym tereny, gdyż osadnictwo na tym obszarze sięga czasów prehistorycznych. W Stradówie można zobaczyć wczesnośredniowieczne grodzisko – jedno z największych w Polsce. Oprócz unikatowych wykopalisk archeologicznych odnaleźć tu można prawdziwe pereły historyczne i turystyczne.

As this area has been settled since prehistoric times, it has some truly unusual sites in terms of archaeology. Stradów boasts an early medieval hill fort, one of the largest in Poland. In addition to unique archaeological excavations, there are also some real historical and tourist gems here.

KAZIMIERZA WIELKA

Dzieje i rozwój miasta wiążą się z istnieniem miejscowego przemysłu. W centralnym miejscu Kazimierzy stoją budynki nieczynnej dzisiaj cukrowni „tubna”, wzniesione w II połowie XIX wieku przez Karola Czekaya. Ciekawym obiektem jest także stylizowana baszta z 1900 roku, z interesującymi ekspozycjami.

The history and the development of the city are associated with the existence of the local industry. In the central place in the town there are buildings of the former sugar refinery “tubna” built in the second half of the 19th century by Karol Czekay. Another interesting building is a stylized tower from 1900 with interesting exhibitions.

KAZIMIERSKIE BASENY SIARKOWE

Odkryte w okolicach Kazimierzy Wielkiej naturalne zasoby wód geotermalnych i siarkowych zmieniły perspektywę miasta. Wkrótce będzie ono ubiegać się o status uzdrowiska. Dziś drogie właściwości wody siarczkowej wykorzystują całorocznie i pierwsze w Polsce odkryte Kazimierskie Baseny Siarkowe.

KAZIMIERZA SULPHUR POOLS

The discovery of natural geothermal and sulphur waters in the vicinity of Kazimierz Wielka changed the outlook for the town, which soon will apply for the status of a health resort. Today, visitors can take advantage of the beneficial properties of sulphide water year round in the Kazimierz Sulphur Pools, the first such facility in Poland.

BEJSCE

Zachowały się tu niezwykle cenne zabytki. Wśród nich gotycki kościół św. Mikołaja z arcydziełem polskiego manieryzmu – kaplicą Firlejów pw. Matki Boskiej, ufundowaną w latach 1594-1600 przez wojewodę krakowskiego Mikołaja Firleja. W jej wnętrzu, znajduje się niezwykle cenny nagrobek Mikołaja Firleja i jego żony Elżbiety z Ligęzów. W XIX wieku w kaplicy Firlejów złożona została metalowa urna z sercem Marcina Badeniego, ówczesnego właściciela Bejsca, dla którego w 1802 roku naprzeciwko kościoła wzniesiono klasycystyczny pałac. Budowla swoim wyglądem zbliżona jest do warszawskiego Belwederu, stąd jej potoczna nazwa Mały Belweder.

A number of extremely valuable historic sites have survived in this village. One of them is the Gothic church of St Nicholas containing a masterpiece of Polish mannerism – the Firlej family chapel of Our Lady, which was founded by the Kraków voivode Mikołaj Firlej in the years 1594-1600. Inside the chapel, there is the unusual tombstone of Mikołaj Firlej and his wife Elżbieta from the Ligęza family. In the 19th century, a metal urn with the heart of Marcin Badeni, the then owner of Bejsce, was placed in the Firlej family chapel. In 1802, a Classicist palace was erected for Badeni in front of the church.

ul. Lubelska 158 26-603 Radom
tel. +48 483 787 171
www.lotnikowarszawa-radom.pl

LOTNISKO WARSZAWA-RADOM

LOTNISKO WARSZAWA-RADOM: NOWOCZESNOŚĆ, BEZPIECZEŃSTWO I WYGODA

Lotnisko Warszawa-Radom jest najmłodszym i najnowocześniejszym portem w Polsce, który dynamicznie rozwija się i rozszerza swoją ofertę. W ciągu 8 miesięcy od uruchomienia odprawiło 103,5 tysiąca pasażerów. Lotnisko nie tylko prezentuje się atrakcyjnie, ale także spełnia wysokie standardy funkcjonalności. Zostało również dostosowane dla osób z niepełnosprawnościami oraz z ograniczoną sprawnością ruchową. Port lotniczy kładzie nacisk na wysoki poziom komfortu i bezpieczeństwa podróżnych na każdym etapie ich podróży. Zlokalizowane bezpośrednio przed terminalem parkingi, są w atrakcyjnych cenach zarówno dla postojów godzinowych, jak i długoterminowych, a strefa parkingowa Kiss&Fly jest darmowa do 10 minut. W samym terminalu znajdują się sklepy, lokale gastronomiczne, place zabaw, pokój opieki nad dzieckiem oraz usługi finansowe. W ofercie znajdują się ciekawe kierunki lotów zachęcające do podróży, a zainteresowanie pasażerów stale rośnie. Wiele czynników wskazuje, że Lotnisko Warszawa-Radom ma duży potencjał na rozwój.

WARSAW-RADOM AIRPORT: MODERN, SAFE AND CONVENIENT

Warsaw-Radom Airport is the youngest and most modern airport in Poland, and is dynamically developing and expanding its offer. Within 8 months of launch, 103,500 passengers had checked in for their flights. The airport not only looks attractive, but also meets high standards of functionality. It has also been adapted for people with disabilities and reduced mobility. The airport places an emphasis on a high level of comfort and safety for travellers at every stage of their journey. Car parks located directly in front of the terminal offer attractive prices for both hourly and long-term parking, and the Kiss&Fly parking zone is free of charge for up to 10 minutes. In the terminal itself there are shops, restaurants, playgrounds, a baby care room, and financial services. The airport has interesting flight directions to encourage travel, and the interest of passengers is constantly growing. Many factors indicate that the Warsaw-Radom Airport has great potential for development.

PODRÓŻUJ Z POLREGIO S.A.

Świętokrzyski Zakład POLREGIO w Kielcach realizuje kolejowe przewozy pasażerskie w oparciu o dziesięcioletnią umowę zawartą z Marszałkiem Województwa Świętokrzyskiego i Śląskiego. Każdego dnia obsługujemy przejazdy ponad 100 pociągów, które zatrzymują się na 90 stacjach i przystankach osobowych.

Uruchamiane przez nasz Zakład pociągi kursują na odcinkach:
 Kielce Głównie – Skarżysko Kamienna – Starachowice – Ostrowiec Świętokrzyski,
 Kielce Głównie – Skarżysko Kamienna – Radom Główny,
 Kielce Głównie – Włoszczowa Północ – Częstochowa,
 Kielce Głównie – Busko Zdrój,
 Kielce Głównie – Sędziszów – Kraków Główny/ Katowice,
 Skarżysko-Kamienna – Opoczno – Tomaszów Mazowiecki – Łódź Kaliska

Podróżni mogą korzystać z lokalnych ofert promocyjnych takich jak:
 Bilet Świętokrzyski (na terenie województwa świętokrzyskiego),
 Tani Bilet (na odcinku Kielce – Częstochowa),
 Połączenie w dobrej Cenie (w relacjach Kielce – Kraków, Ostrowiec Świętokrzyski – Kraków)
 Taryfa Górską (na odcinku Sędziszów – Katowice) poza województwem,
 Bilet dobrych relacji (na odcinku Kielce Głównie – Skarżysko-Kamienna – Radom Główny/Opoczno).

„Bilet Świętokrzyski” można nabyć na przejazdy w pociągach kategorii REGIO uruchamianych przez POLREGIO w dowolnych relacjach na obszarze województwa świętokrzyskiego, ograniczonych stacjami: Sandomierz, Skarżysko-Kamienna, Żeliszawice, Klimontów, Busko-Zdrój.

Dla ofert „Bilet Świętokrzyski”, „Tani Bilet” wydawane są bilety w ramach taryfy normalnej oraz z ulgami ustawowymi i osób posiadających ważną Kartę Dużej Rodziny: bilety jednorazowe, odcinkowe miesięczne imienne.

Oferujemy dogodne możliwości zakupu biletów:

- w kasach biletowych,
- w automatach biletowych,
- u obsługi pociągu,
- na stronach polregio.pl i e-podróżnik.pl,
- za pośrednictwem aplikacji mobilnej mPOLREGIO oraz aplikacji mobilnej SkyCash.

Systematycznie modernizujemy nasz tabor i planujemy realizację kolejnych etapów postępowania przetargowego na zakup nowych pojazdów. We współpracy z Urzędem Marszałkowskim zwiększamy częstotliwość połączeń na wybranych trasach. Można zaobserwować wiele pozytywnych zmian, takich jak nowoczesne klimatyzowane pociągi zakupione przez urząd województwa a także rozszerzenie oferty przewozowej i uruchamianie nowych połączeń np. w relacji Kielce Głównie – Włoszczowa Północ skąd Podróżni mogą przesiadać się na pociągi międzynarodowe np. do Pragi czy Wiednia. Od marca uruchomiliśmy połączenia Kielce Głównie – Radom Główny mające na celu m.in. ułatwić Podróżnym dotarcie do lotniska w Radomiu.

Dla wygody naszych Podróżnych uruchomiliśmy bezpłatną nowoczesną aplikację POLREGIO na smartfony do instalacji w systemie operacyjnym Android i iOS, umożliwiającą zakup biletów online.

Bieżące wiadomości i informacje można również znaleźć na naszym blogu. Aplikacja oraz serwis tworzą razem wygodny, internetowy system sprzedaży biletów - www.bilety.polregio.pl

Podróż pociągiem w celach turystycznych po województwie świętokrzyskim najlepiej połączyć z podróżą rowerem za rozsądną cenę. POLREGIO jest przyjazne stowarzyszeniu rowerowemu, ułatwiając przewóz do turystycznych miejsc zgrupowania, skąd uczestnicy wyruszają w trasy rowerowe. Dobrym przykładem są organizowane już wcześniej rajdy „Kieleckiej Masy Krytycznej” po terenie Ponidzia wokół Buska Zdroju.

TRAVEL WITH POLREGIO S.A.

The local POLREGIO branch in Kielce operates rail passenger services based on ten-year contracts concluded with the authorities of the Świętokrzyskie and Śląskie Voivodships. Every day we are responsible for the circulation of about 100 trains, which stop at over 90 stations and railway stops in the Świętokrzyskie Voivodeship.

The trains serve the following connections:
 Kielce Głównie – Skarżysko Kamienna – Starachowice – Ostrowiec Świętokrzyski,
 Kielce Głównie – Skarżysko Kamienna – Radom Główny,
 Kielce Głównie – Włoszczowa – Częstochowa,
 Kielce Głównie – Busko Zdrój,
 Kielce Głównie – Sędziszów – Kraków Główny/ Katowice,
 Skarżysko-Kamienna – Opoczno – Tomaszów Mazowiecki – Łódź Kaliska

Travellers can take advantage of local promotional offers such as:
 Bilet Świętokrzyski (“Świętokrzyski Ticket”, within the Świętokrzyskie Voivodeship),
 Połączenie w Dobrej Cenie (“Good Price Connection”, Kielce – Kraków, Ostrowiec Świętokrzyski – Kraków),
 Taryfa Górską (“Mountain Fare”, Sędziszów – Katowice) outside the voivodeship,
 Bilet Dobrych Relacji (“Good Relations Ticket”, Kielce Głównie – Skarżysko-Kamienna – Radom Główny/Opoczno).

The “Świętokrzyski Ticket” can be purchased on journeys in the REGIO category, run by POLREGIO, on any connection in the Świętokrzyskie Voivodeship, within an area bordered by the stations Sandomierz, Skarżysko-Kamienna, Żeliszawice, Klimontów, and Busko-Zdrój.

For the fares called “Cheap Ticket” and “Cheap Ticket”, tickets are issued at the regular price and with the so-called statutory discounts and holders of a valid Large Family Card, both for a single journey and monthly passes.

For your convenience, tickets can be purchased:

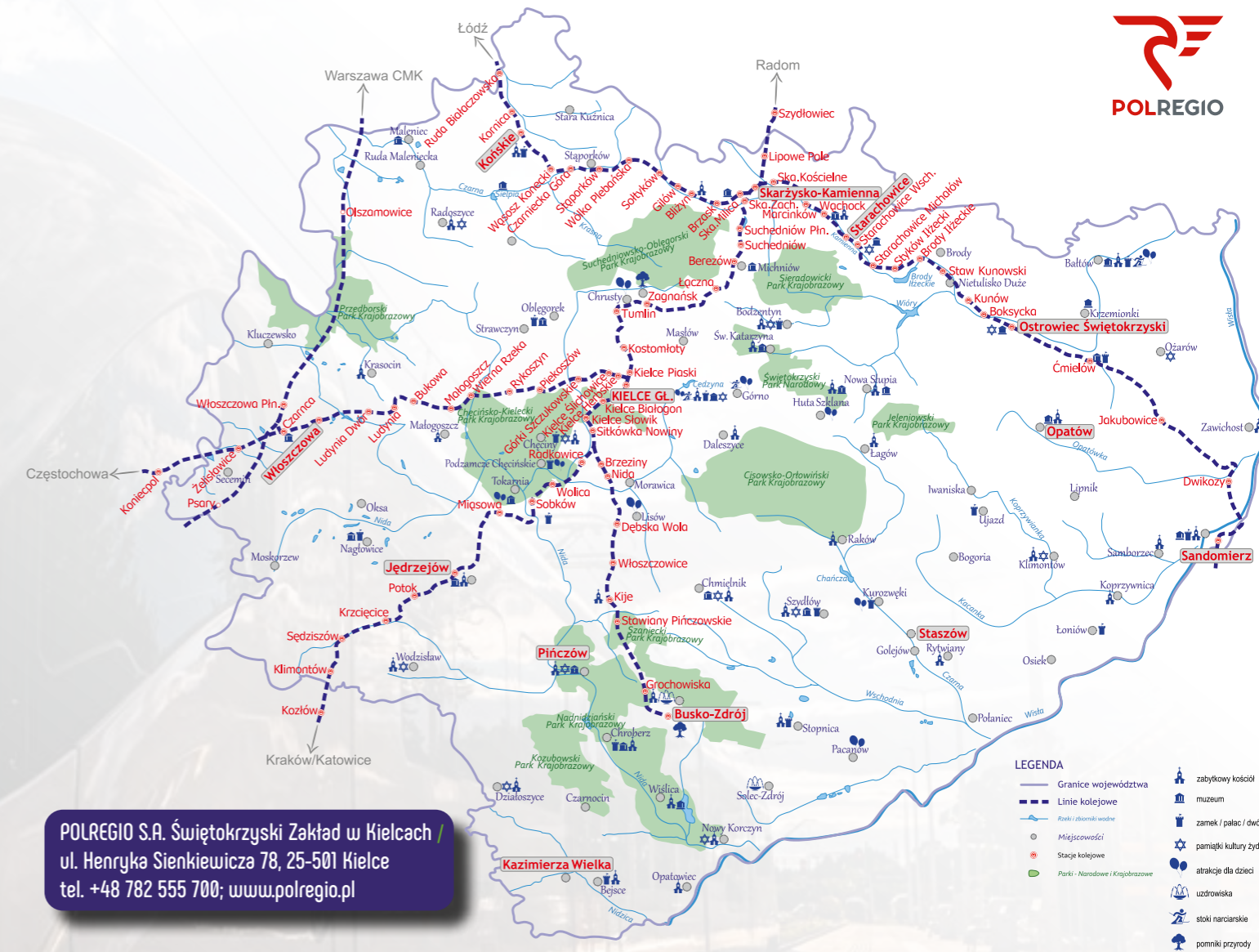
- at ticket counters,
- from ticket machines,
- from train personnel,
- online at polregio.pl and e-podróżnik.pl,
- via the mPOLREGIO and the SkyCash mobile apps.

We are systematically upgrading our trains and consistently implementing purchases of new vehicles. In cooperation with the Marshal’s Office, we are also increasing the frequency of connections on selected routes. You can notice many positive changes, such as modern air-conditioned trains purchased by the voivodeship authorities, as well as the extension of the transport offer and the launch of new connections, e.g. Kielce Głównie – Włoszczowa Północ, from where travellers can switch to international trains, e.g. to Prague or Vienna. In March, we launched the Kielce Głównie – Radom Główny connection aimed at, among other things, making it easier for travellers to reach the airport in Radom.

For the convenience of our customers, we have launched a free, state-of-the-art POLREGIO app for Android and iOS smartphones to purchase tickets online. You can also find current news and information on our blog.

Together, the app and the service create a convenient web-based ticket sales system - www.bilety.polregio.pl

For visitors, travel by train in the Świętokrzyskie Voivodeship is best combined with bicycle travel at a reasonable price. POLREGIO is bike-friendly! It facilitates transport to tourist places where participants of bike events set off on their rides. A good example would be the organised “Kielce Critical Mass” rallies in the Ponidzie region around Busko Zdrój.

str. 16 page 16

MUZEUW MINERAŁÓW I SKAMieniaŁOŚCI
MUSEUM OF MINERALS AND FOSSILS

str. 17 page 17

ŚWIĘTOKRZYSKA ZAGRODA KULTURY – HARMONIA
HARMONIA ŚWIĘTOKRZYSKA CULTURAL HOMESTEAD

str. 18 page 18

KOMPLEKS ŚWIĘTOKRZYSKA POLANA
THE ŚWIĘTOKRZYSKA POLANA COMPLEX

str. 19 page 19

ARS OLD CAR – MUZEUM MOTORYZACJI W WOLICY KOŁO CHĘCIN
ARS OLD CAR – AUTOMOTIVE MUSEUM IN WOLICA NEAR CHĘCIN

str. 27 page 27

OPATÓW

str. 29 page 29

ZAMEK KRZYŻTOPÓR W UJEŹDZIE
KRZYŻTOPÓR CASTLE IN UJAZD

str. 31 page 31

ŻYWE MUZEUM PORCELANY W ĆMIELOWIE
THE EXPERIENCE MUSEUM OF PORCELAIN IN ĆMIELÓW

str. 32 page 32

MUZEUM HISTORYCZNO-ARCHAEOLOGICZNE W OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKIM
HISTORICAL AND ARCHAEOLOGICAL MUSEUM IN OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI

str. 33 page 33

BAŁĘTÓW – KOMPLEKS TURYSTYCZNY
BAŁĘTÓW TOURIST COMPLEX

str. 35 page 35

KUROZWĘKI

str. 36 page 36

MUZEUM ŚLIWKI MANUFATURA ŚLIWKI W CZEKOLADZIE
PLUM MUSEUM MANUFACTURE OF PLUMS IN CHOCOLATE

str. 37 page 37

SZYDŁÓW

str. 42 page 42

BUSKO-ZDRÓJ

str. 43 page 43

BASENY MINERALNE W SOLECU-ZDRÓJU
MINERAL POOLS IN SOLEC-ZDRÓJ

str. 52 page 52

STARACHOWICE

str. 53 page 53

MUZEUM PRZYRODY I TECHNIKI W STARACHOWICACH
MUSEUM OF NATURAL HISTORY AND TECHNOLOGY IN STARACHOWICE

str. 57 page 57

LOTNISKO WARSZAWA-RADOM
WARSAW-RADOM AIRPORT

str. 58 page 58

PODRÓŻ Z POLREGIO S.A.
TRAVEL WITH POLREGIO S.A.